

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO DLA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
NA LATA 2023-2026”**

Autor prognozy:

Data sporządzenia:

Podpis autora:

Kamil Nabagło

11.12.2023 r.

Kamil Nabagło

Wykonawca:

Kamil Nabagło o środowisku

61-558 Poznań

ul. Wierzbicice 37a/6

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO DLA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
NA LATA 2023-2026”**

Ostrzeszów, 2023 r.

SPIS TREŚCI

1	WYKAZ SKRÓTÓW	4
2	WSTĘP	5
2.1	PODSTAWA PRAWNA	5
2.2	POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA	5
2.3	OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY	5
3	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	7
4	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
5	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	31
6	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	38
7	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	38
7.1	PODSTAWOWE DANE O MIEŚCIE I GMINIE OSTRZESZÓW	38
7.2	JAKOŚĆ POWIETRZA	40
7.3	POZIOM HAŁASU	45
7.4	POZIOM PÓŁ ELEKTROMAGENTYCZNYCH	47
7.5	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH	48
7.6	JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH	54
7.7	OCENA RYZYKA POWODZIOWEGO	55
7.8	OCENA ZAGROŻENIA SUSZĄ	56
7.9	STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ	59
7.10	ZŁOŻA KOPALIN ORAZ WIELKOŚĆ WYDOBYCIA	61
7.11	JAKOŚĆ GLEB	64
7.12	GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	65
7.13	WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST	67
7.14	SKŁADOWISKA ODPADÓW	68
7.15	FORMY OCHRONY PRZYRODY	69
7.16	GOSPODARKA LEŚNA	73
7.17	OCENA RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII	74
7.18	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	75
7.19	POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	76
8	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	77
9	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R.	78
10	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	79
11	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE,	

	ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM I NA TE ELEMENTY	82
11.1	ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIAZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	95
11.2	ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH ZĘŚCI WÓD	99
11.3	ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	103
11.4	IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA	105
11.5	IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIENSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI	105
12	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	106
13	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	111
14	SPIS TABEL.....	112
15	SPIS RYSUNKÓW	112

1 WYKAZ SKRÓTÓW

BDL	–	Bank Danych Lokalnych
BTS	–	ang. base transceiver station – stacje bazowe telefonii komórkowej
CRFOP	–	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
GDDKiA	–	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	–	Główny Inspektor Ochrony Środowiska
GPR	–	Generalny Pomiar Ruchu
GUS	–	Główny Urząd Statystyczny
JCW	–	jednolita część wód
JCWP	–	jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	–	jednolita część wód podziemnych
JST	–	Jednostki Samorządu Terytorialnego
MPZP	–	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	–	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	–	Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza
OZE	–	odnawialne źródła energii
PEM	–	pola elektromagnetyczne
PGW	–	Państwowe Gospodarstwo Wodne
PIG-PIB	–	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PM10	–	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 10 µm
PM2,5	–	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 2,5 µm
POŚ	–	Program Ochrony Środowiska
PSG	–	Polska Spółka Gazownictwa
PSSE	–	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
PSZOK	–	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
PWIS	–	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
RDOŚ	–	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RZGW	–	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SUW	–	Stacja Uzdatniania Wody
SWOT	–	technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych): S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia
t.j.	–	tekst jednolity
UE	–	Unia Europejska
ustawa ooś	–	ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
WFOŚiGW	–	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	–	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska
ZDR	–	Zakład Dużego Ryzyka
ZZR	–	Zakład Zwiększonego Ryzyka

2 WSTĘP

2.1 PODSTAWA PRAWNA

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” (zwanego dalej „POŚ” lub „projekt Programu”), została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094), zwana dalej *ustawą ooś*. Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 31 października 2023 roku (znak: WOO-III.410.712.2023.AM.2) uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu dokumentu. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 15 listopada 2023 roku (znak: DN-NS.9011.1016.2023) również uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026”.

Celem procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” zgodnie z pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 31 października 2023 roku (znak: WOO-III.410.712.2023.AM.2) oraz zgodnie z pismem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z dnia 15 listopada 2023 roku (znak: DN-NS.9011.1016.2023).

2.2 POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko to formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu POŚ oraz jego zmian. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko.

2.3 OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy ooś prognoza oddziaływania na środowisko:

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
 - g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów
2. określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy
3. przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

3 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094). Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy. Jest to formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu oraz jego zmian. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną.

Program POŚ został sporządzony w oparciu o realizację przepisów krajowego ustawodawstwa, które stanowią, iż wyżej wymieniony dokument powinien być sporządzony nie rzadziej niż co 4 lata. Program składa się z następujących rozdziałów:

1. SPIS TREŚCI,
2. WYKAZ SKRÓTÓW,
3. WSTĘP,
4. STRESZCZENIE,
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA,
6. PODSUMOWANIE ZADAŃ ZREALIZOWANYCH W LATACH 2021-2022 SŁUŻĄCYCH REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W MIEŚCIE I GMINIE OSTRZESZÓW,
7. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE,
8. SYSTEM REALIZACJI POŚ,
9. OPIS POWIĄZAŃ POŚ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI,
10. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA,
11. SPIS TABEL,
12. SPIS WYKRESÓW,
13. SPIS RYSUNKÓW.

Gmina Ostrzeszów jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie ostrzeszowskim. Opisywana jednostka zajmuje powierzchnię 187,4 km² (18 738 ha), co stanowi 24,27% powierzchni powiatu. W skład gminy wchodzi cztery jednostki pomocnicze miasta Ostrzeszowa – dzielnice (od 1 do 4) oraz dwadzieścia sołectw obejmujących obszar wiejski (Bledzianów, Jesiona, Kochłowy, Koprysy, Kotowskie, Kozły, Kuźniki, Marydół, Myje, Niedźwiedź, Olszyna, Pustkowie Południe, Pustkowie Północ, Rogaszyce, Rojów, Siedlików, Szklarka Myślniewska, Szklarka Przygodzicka, Turze oraz Zajączki). Powierzchnia Ostrzeszowa wynosi 12,13 km². Miasto jest zamieszkałe przez około 13,8 tys. osób i jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym oraz mieszkaniowym południowej części wielkopolski (historycznie ziemi wieluńskiej). Miasto położone jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne

z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych (fale ciepła, fale chłodu, opady nawalne, wichury, susze),
- przekroczenia standardów jakości powietrza [głównie benzo(a)piren oraz ozon] na skutek dominacji indywidualnych systemów grzewczych, emisji liniowej zanieczyszczeń w rejonie drogi krajowej nr 11, wzrastającej liczby pojazdów samochodowych i ciągników, mało rozwiniętego ciepłownictwa sieciowego, przebiegu dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok,
- możliwe w przyszłości niedostosowanie sieci elektroenergetycznej do dynamicznego rozwoju OZE,
- zły stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- silne zagrożenie suszą,
- wciąż duża liczba zbiorników bezodpływowych,
- zakwaszenie gleb,
- dominujący udział odpadów zmieszanych w strukturze odpadów komunalnych,
- wciąż duża ilość wyrobów zawierających azbest pozostałych do usunięcia,
- monokultura sosnowa narażona na atak organizmów szkodliwych,
- zmiany klimatyczne negatywnie wpływające na drzewostan.

Założeniem projektu POŚ jest stopniowa eliminacja ww. problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym. Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze gminy zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. Wyznaczono następujące cele ekologiczne:

- 1) OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- 2) OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- 3) UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- 4) ZASPOKOJENIE OBECNEGO I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ,
- 5) RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH, OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH,
- 6) UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ,
- 7) RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁOŻ,
- 8) OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- 9) ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- 10) ROZWÓJ ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH,
- 11) UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII,
- 12) WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa wielkopolskiego oraz dokumentów lokalnych.

Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026”, które przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Ostrzeszowie, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu w Ostrzeszowie.

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych. Projekt POŚ dotyczy JST niesąsiadującej bezpośrednio z innym krajem. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

Założenia programowe POŚ mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego Miasta i Gminy Ostrzeszów np. zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych źródeł komunalno-bytowych, pogorszenie stanu technicznego dróg, pogłębienie problemu suszy czy degradacja gleb i powierzchni ziemi (rozdział 7.19).

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia osobnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska Miasta i Gminy Ostrzeszów, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego zawarte są ROZDZIALE 4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI – w tabeli 1.

Przewidywane znaczące oddziaływania przedstawiono w tabeli 16 w rozdziale 11. Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,

- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary chronionego krajobrazu,
2. Pomniki przyrody,
3. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
4. Ludzie,
5. Woda,
6. Powietrze i klimat,
7. Powierzchnia ziemi,
8. Krajobraz,
9. Zasoby naturalne,
10. Zabytki i dobra materialne.

Podsumowując tabelę należy zaznaczyć, że działania inwestycyjne uwzględnione w „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera również dodatkowo:

- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także cele ochrony wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,
- zakres informacji zawartych w prognozie powinien uwzględniać szczegółową analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,
- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania na zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu; powyższa analiza winna również uwzględnić wpływ dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska,
- identyfikację istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska oraz wskazać planowane działania mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady,
- identyfikację obszarów, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi,

o którym mowa w art. 3 pkt 5a. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

Prognoza przedstawia również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów). Dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026”. W związku z upływem okresu obowiązywania dotychczas obowiązującego Programu ochrony środowiska zaszła konieczność opracowania tego strategicznego dokumentu na nową perspektywę czasową, zgodnie z obecnie obowiązującymi dokumentacjami strategicznymi i operacyjnymi. Program został sporządzony w oparciu o realizację przepisów krajowego ustawodawstwa, które stanowią, iż wyżej wymieniony dokument powinien być sporządzony nie rzadziej niż co 4 lata. Sporządzony Program składa się z następujących rozdziałów:

1. SPIS TREŚCI,
2. WYKAZ SKRÓTÓW,
3. WSTĘP,
4. STRESZCZENIE,
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA,
6. PODSUMOWANIE ZADAŃ ZREALIZOWANYCH W LATACH 2021-2022 SŁUŻĄCYCH
REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W MIEŚCIE I GMINIE OSTRZESZÓW,
7. CELE PROGAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE,
8. SYSTEM REALIZACJI POŚ,
9. OPIS POWIĄZAŃ POŚ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI,
10. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA,
11. SPIS TABEL,
12. SPIS WYKRESÓW,
13. SPIS RYSUNKÓW.

Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze gminy zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. W ramach opracowania POŚ konieczne było wyznaczenie szczegółowych zadań w poszczególnych obszarach interwencji, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany. Zaplanowano konkretne zadania ekologiczne, czyli przedsięwzięcia bądź czynności organizacyjno-administracyjne prowadzące do realizacji wyznaczonych celów ekologicznych i kierunków interwencji.

Poprzez realizację tych działań ekologicznych można będzie osiągnąć wymierną poprawę środowiska przyrodniczego w wyznaczonych obszarach interwencji, mierzoną za pomocą wskaźników środowiskowych (mierników realizacji).

Wyznaczono następujące cele ekologiczne:

- 13) OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- 14) OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- 15) UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW
DOPUSZCZALNYCH,
- 16) ZASPOKOJENIE OBECNEGO I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ENERGIĘ
ELEKTRYCZNĄ,

- 17) RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH, OCHRONA PRZED SKUTKAMI
ZJAWISK EKSTREMALNYCH,
- 18) UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ,
- 19) RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- 20) OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- 21) ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- 22) ROZWÓJ ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH,
- 23) UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW
ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII,
- 24) WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ
MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa wielkopolskiego oraz dokumentów lokalnych. Analiza zgodności celów dokumentu z dokumentami nadrzędnymi przedstawiona została w tabeli 1.

Tabela 1. Analiza zgodności celów „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” z dokumentami nadrzędnymi

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
DOKUMENTY SZCZEBŁA KRAJOWEGO			
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko (określone kierunki interwencji):	Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. REALIZACJA PROGRAMU „MOJA WODA”, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH
	Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie), ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ, KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
	Ochrona gleb przed degradacją	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. INDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH HISTORYCZNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIERZCHNI ZIEMI ORAZ PROWADZENIE TAKIEGO WYKAZU, REGENERACJA GLEB POPRZEC ICH WAPNOWANIE
	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (podniesienie skuteczności ochrony przestrzeni szczególnie cennej ze względów przyrodniczych i krajobrazowych)	ROZWÓJ ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	np. PROWADZENIE NADZORU NAD GOSPODARKĄ LEŚNĄ W LASACH NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA, ZALESIANIE NOWYCH TERENÓW
	Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż)	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ	np. REKULTYWACJA OBSZARÓW POEKSPLOATACYJNYCH ORAZ PROWADZENIE MONITORINGU POEKSPLOATACYJNEGO, PROWADZENIE BIEŻĄCEJ KONTROLI PRZESTRZEGANIA WYDANYCH KONCESJI ORAZ ELIMINACJA EKSPLOATACJI BEZ KONCESJI
	Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
			PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, USUWANIE I UNIESZKODLIWIANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
	Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM oraz UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMA-GNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH	np. MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH czy KONTROLA INSTALACJI EMITUJĄCYCH PEM
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej	ZASPOKOJENIE OBECNEGO I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	np. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, PRZYŁĄCZANIE INSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII DO SIECI
	CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ROZWÓJ SIECI GAZOWEJ
	CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie)
	CEL SZCZEGÓŁOWY 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ROZWÓJ SIECI CIEPŁOWNICZEJ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	CEL SZCZEGÓŁOWY 8. Poprawa efektywności energetycznej	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI Z BUDYNKÓW MIESZKALNYCH - DOTACJE NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA, TERMOMODERNIZACJĘ (w tym realizacja programu „Czyste Powietrze”)
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	ZASPOKOJENIE OBECNEGO I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	np. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, PRZYŁĄCZANIE INSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII DO SIECI
	Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. REALIZACJA PROGRAMU „MOJA WODA”
	Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM oraz OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ
	Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu	wszystkie cele mają za zadanie realizację zrównoważonego rozwoju na obszarze	wszystkie zadania
	Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW	np. PROMOWANIE POSTAW PROEKOLOGICZNYCH POŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO PRZEDSZKOLI
	Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ	np. PROWADZENIE AKCJI EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH (PRZYKŁADY: TRANSPORT NISKOEMISYJNY, OZE, SIEĆ 5G, SKUTKI ZMIAN KLIMATYCZNYCH, OSZCZĘDZANIE WODY, ZWIĘKSZANIE

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
		MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW	RETENCJI WODNEJ W GOSPODARSTWIE, PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE ZE ŚCIEKAMI, OBSZARY CHRONIONE WOKÓŁ NAS, NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA)
VI aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych	Głównym celem AKPOŚK 2022 jest określenie nakładów inwestycyjnych w obszarze gospodarki ściekowej niezbędnych do uzyskania przez aglomeracje o RLM $\geq 2\,000$ zgodności z warunkami dyrektywy 91/271/EWG	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ
Krajowy plan gospodarki odpadami 2028	Główne cele wskazane w dokumencie to m.in.: – szeroko pojęte zapobieganie powstawaniu odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem żywności, – wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu, – dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych, – minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r., – utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r., – zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, USUWANIE ODPADÓW POWSTAJĄCYCH W ROLNICTWIE, NADZÓR NAD SKŁADOWISKIEM ODPADÓW PRZY UL. CEGLARSKIEJ W OSTRZESZOWIE W FAZIE POEKSPLOATACYJNEJ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych, - dokończenie likwidacji mogilników zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne, - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku, - zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami.		
aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	- utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ, - ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego, - ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego, - ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska, - edukacja ekologiczna, - zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, - ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza,	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie), KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWNIA PRZESTRZENNEGO, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA ENERGOOSZCZĘDNE

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	z uwzględnieniem działań w obszarze sektora bytowo-komunalnego na obszarach wiejskich.		
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	1. przywrócenie drożności rzek dla migracji ryb, 2. przywrócenie połączenia pomiędzy korytami rzeki, a terenami zalewowymi w ich dolinach, 3. poprawa warunków morfologicznych (siedliskowych) w korytach rzek oraz przepływu wód celem polepszania warunków bytowania dla organizmów wodnych, 4. poprawa jakości wód i ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa, ścieków komunalnych i przemysłowych, 5. spełnienie wymagań koniecznych dla przyrodniczych obszarów chronionych.	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	1. budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych, 2. realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększanie sztucznej retencji, 3. realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania i odtwarzania naturalnej retencji, 4. zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych, 5. zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych, 6. retencja i zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych na terenach zurbanizowanych.	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. REALIZACJA PROGRAMU „MOJA WODA”, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ROGASZYCACH, BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZKLARCE PRZYGDZICKIEJ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania
	Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V)		
DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO			
Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030	Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie)
	Adaptacja do zmian klimatu	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ROGASZYCACH
	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
			Miasta i Gminy w Ostrzeszowie)
	Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	zadania związane z modernizacją, przebudową dróg
	Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	zadania związane z modernizacją, przebudową dróg
	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych	UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH	np. KONTROLA INSTALACJI EMITUJĄCYCH PEM
	Zwiększenie retencji wodnej województwa	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZKLARCE PRZYGODZICKIEJ
	Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZKLARCE PRZYGODZICKIEJ
	Przeciwdziałanie skutkom suszy	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH	np. REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH
	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	UPORZĄDKO-WANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ
	Poprawa jakości wody	UPORZĄDKO-WANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ
	Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich	UPORZĄDKO-WANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ oraz MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ŻŁÓŻ	np. UDZIELANIE KONCESJI NA WYDOBYWANIE KOPALIN PO SZCZEGÓŁYM ROZPOZNANIU, PROWADZENIE BIEŻĄCEJ KONTROLI PRZESTRZEGANIA WYDANYCH KONCESJI ORAZ ELIMINACJA EKSPLOATACJI BEZ KONCESJI
	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ŻŁÓŻ	np. REKULTYWACJA OBSZARÓW POEKSPLOATACYJNYCH ORAZ PROWADZENIE MONITORINGU POEKSPLOATACYJNEGO
	Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. REGENERACJA GLEB POPRZEC ICH WAPNOWANIE
	Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. NADZÓR NAD SKŁADOWISKIEM ODPADÓW PRZY UL. CEGLARSKIEJ W OSTRZESZOWIE W FAZIE POEKSPLOATACYJNEJ
	Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
	Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
	Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
	Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych	ROZWÓJ ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	np. ZALESIANIE NOWYCH TERENÓW
	Zachowanie różnorodności biologicznej	ROZWÓJ ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	np. USTANAWIANIE NOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY
	Brak incydentów o znamionach poważnej awarii	UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA	np. KONTROLA ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŚRODOWISKA

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
		I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII	
	Świadome ekologicznie społeczeństwo	WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW	np. PROWADZENIE AKCJI EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH (PRZYKŁADY: TRANSPORT NISKOEMISYJNY, OZE, SIEĆ 5G, SKUTKI ZMIAN KLIMATYCZNYCH, OSZCZĘDZANIE WODY, ZWIĘKSZANIE RETENCJI WODNEJ W GOSPODARSTWIE, PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE ZE ŚCIEKAMI, OBSZARY CHRONIONE WOKÓŁ NAS, NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA)
	Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska	WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW	np. PROWADZENIE MONITORINGU JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH, KONTROLA PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	W kontekście polityki ochrony środowiska szczególnie istotne są następujące cele operacyjne: – Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa, – Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski, – Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania wpisują się racjonalną politykę ochrony środowiska
Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	Omawiany obszar jest objęty „Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjętym uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. W dokumencie przedstawiono możliwe do podjęcia działania, których realizacja może skutkować redukcją poziomów analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu, do poziomów nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji, tj.:	przede wszystkim OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie), KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI Z BUDYNKÓW MIESZKALNYCH - DOTACJE NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA, TERMOMODERNIZACJĘ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	– ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, – zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, – inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego, – kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, – termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, – obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich, – ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich, – edukacja ekologiczna, – zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.		(w tym realizacja programu „Czyste Powietrze”)
uchwała antysmogowa – uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na	Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie wielkopolskim.	przede wszystkim OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie), KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI Z BUDYNKÓW MIESZKAŁNYCH - DOTACJE NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA, TERMOMODERNIZACJĘ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw			(w tym realizacja programu „Czyste Powietrze”),
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020 +	W ramach dokumentu określono 8 następujących celów polityki przestrzennej, dla których określono kierunki zagospodarowania przestrzennego: 1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej, 2. Ochrona walorów przyrodniczych, 3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, 4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji, 5. Zrównoważony rozwój rolnictwa, 6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa, 7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej, 8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.	wszystkie cele	wszystkie zadania
Programem ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych i odcinka autostrady	Między innymi zaproponowano zasięg strefy ograniczonej zabudowy mieszkaniowej mający na celu chronić mieszkańców przed nadmiernym hałasem, co wpisuje się w założenia programowe niniejszego dokumentu.	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	np. MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
A2 (Konin – granica województwa)			
DOKUMENTY POWIATOWE			
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024	W programie określono następujące cele i kierunki interwencji: → Cel: Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza (Kierunki interwencji: Poprawa jakości powietrza; Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskoenergetycznych; Eliminacja niskiej emisji w obiektach budowlanych; Termomodernizacja budynków; Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych; Działania administracyjne w zakresie emisji gazów i pyłów). → Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego (Kierunki interwencji: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii; Poprawa efektywności energetycznej i obniżenie emisji gazów cieplarnianych). → Cel: Zmniejszenie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego (Kierunki interwencji: Ochrona przed hałasem; Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko; Działania administracyjne w zakresie	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym). → Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych (Kierunki interwencji: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych; Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej; Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki; Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym działania administracyjne). → Cel: Racjonalna gospodarka odpadami (Kierunki interwencji: Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów; Zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne; Likwidacja azbestu; Działania administracyjne w zakresie gospodarowania odpadami). → Cel: Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawałnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych (Kierunki interwencji: Ochrona przed		

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	powodnią i skutkami suszy; Rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych i poważnych awarii). → Cel: Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych (Kierunki interwencji: Ochrona przyrody; Promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki; Ochrona powierzchni i spójności lasów; Utrzymanie zielonej infrastruktury. → Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych (Kierunki interwencji: Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb; Racjonalne wykorzystanie kopalin; Działania administracyjne w zakresie ochrony powierzchni ziemi). → Cel: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (Kierunki interwencji: Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań).		
DOKUMENTY GMINNE			
Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2015-2020 z	→ Wdrożenie wizji Gminy Ostrzeszów jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny,	przede wszystkim OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, OCHRONA	np. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie), KSZTAŁTOWANIE ZASAD

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
perspektywą do 2023 roku	→ Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego odbiorców zlokalizowanych na terenie Gminy Ostrzeszów, → Ograniczenie emisji CO₂ oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie Gminy, a także emisji pochodzącej z transportu, spełnienie norm w zakresie jakości powietrza, → Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, → Zwiększenie efektywności wykorzystania/wytwarzania/dostarczenia energii, → Rozwój systemów zaopatrzenia w energię zmniejszających występowanie niskiej emisji zanieczyszczeń (w tym emisji pyłów), → Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej, → Zwiększenie świadomości wśród mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza, → Promocja i realizacja wizji zrównoważonego transportu - z uwzględnieniem transportu zbiorowego, indywidualnego, jak również rowerowego,	MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM oraz ZASPOKOJENIE OBECNEGO I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, ROZWÓJ SIECI CIEPŁOWNICZEJ, ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, POWIATOWYCH, WOJEWÓDZKICH, KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	→ Promocja wykorzystywania efektywnych energetycznie rozwiązań w oświetleniu		
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów	Zadanie ujęte w Programie ochrony środowiska pn. „USUWANIE I UNIESZKODLIWIANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST” wprost odnosi się do głównego celu Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów.		
Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Wodociągów Ostrzeszowskich sp. z o.o. z siedzibą w Ostrzeszowie na 2022-2025	Plan zawiera planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych, przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków, przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach, planowane nakłady w poszczególnych latach oraz sposoby finansowania planowanych inwestycji.	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ

Źródło: opracowanie własne

5 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.) informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony również przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 31 października 2023 roku (znak: WOO-III.410.712.2023.AM.2) oraz zgodnie z pismem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z dnia 15 listopada 2023 roku (znak: DN-NS.9011.1016.2023).

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy POŚ. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości. Zebrano materiały źródłowe oraz dane dotyczące aktualnego stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska. Pozyskano dane i informacje z następujących jednostek:

1. Urzędu Miasta i Gminy Ostrzeszów,
2. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu,
3. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu,
4. Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrzeszowie,
5. Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
6. Starostwa Powiatowego w Ostrzeszowie,
7. Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu,
8. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu,
9. Energa-Operator SA, oddział w Kaliszu,
10. Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu,
11. Wodociągów Ostrzeszowskich Sp. z o.o.,
12. Nadleśnictwa Antonin,
13. Nadleśnictwa Przedborów,

14. Nadleśnictwa Syców,
15. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Departamentu Zarządzania Środowiskiem i Klimatu,
16. Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Poznaniu,
17. Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrzeszowie,
18. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Skorzystano również z danych statystycznych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB). Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe, które priorytetowo wymagały podjęcia działań naprawczych/zapobiegawczych w ramach POŚ. Analiza SWOT stanowiła podstawowe narzędzie w zdefiniowaniu problemów środowiskowych obszaru gminy.

Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień, dlatego inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko kładzie nacisk w szczególności na:

- Zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- Przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- Wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- Konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
- Monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Procedura oceny oddziaływania dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” obejmowała etapy przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
USTALENIE KONTEKSTU I CELÓW, OKREŚLENIE AKTUALNEGO STANU, ZDECYDOWANIE O ZAKRESIE	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOŚ
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOS
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOŚ, prognozowaniu oddziaływań, określeniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOŚ	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu programu na środowisko

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
Konsultacja zakresu SOOŚ	Zapewnienie, że SOOŚ obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
OKREŚLENIE I DOPRECYZOWANIE ALTERNATYW I OSZACOWANIE ODDZIAŁYWAŃ	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOŚ	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami programu i celami SOOŚ
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
PRZYGOTOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
KONSULTACJA PROJEKTU PROGRAMU I PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących z SOOŚ
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
MONITORING ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WDROŻENIA PLANU LUB PROGRAMU	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

Źródło: na podstawie Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

W celu weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

W dokumencie „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” przedstawiono system realizacji POŚ, na który składa się:

- wdrażanie – czyli realizacja zadań zawartych w Programie, a przez to osiągnięcie zamierzonych celów,

- ewaluacja – czyli monitoring prowadzony przez odpowiednie jednostki i sprawozdawczość – opracowywanie co 2 lata raportów z realizacji Programu ochrony środowiska,
- działania korygujące – w wyniku ewaluacji (po okresie 2 lat) możliwa jest korekta niektórych zadań, tak aby udało się osiągnąć zaplanowane w Programie cele,
- aktualizacja – opracowanie dokumentu Programu na kolejne lata – następuje w oparciu o wyniki ewaluacji oraz doświadczenia i efekty uzyskane dzięki działaniom korygującym.

Warunkiem koniecznym do skutecznej współpracy jest również aktywny udział interesariuszy. Główni interesariusze w ramach opracowania POŚ to:

- Urząd Miasta i Gminy Ostrzeszów – redakcja, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, opiniowanie, realizacja, sprawozdawczość,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu – opiniowanie,
- Starostwo Powiatowe w Ostrzeszowie/Zarząd Powiatu w Ostrzeszowie – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- mieszkańcy Miasta i Gminy Ostrzeszów (w tym przedsiębiorcy, inwestorzy i organizacje pozarządowe) – konsultacje społeczne, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- operatorzy sieci świadczący swe usługi na terenie gminy (np. Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o., Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Ostrzeszowie, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, ENERGA-OPERATOR SA, PGW Wody Polskie, Wodociągi Ostrzeszowskie Sp. z o.o., itd. – opis stanu infrastruktury technicznej, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja.

Zarządzanie niniejszego dokumentu należy do obowiązku Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów, który jest również częściowo odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań. Realizacja celów i poszczególnych zadań wynikających z Programu spoczywa również w dużym stopniu na innych podmiotach, co wymaga nadzoru i koordynacji. Nadzór oraz koordynację nad wdrażaniem zaplanowanych zadań w ramach Programu oraz ocenę stanu ich wykonania realizować będzie Wydział Kształtowania Środowiska i Spraw Komunalnych działający w strukturze Urzędu Miasta i Gminy Ostrzeszów.

Na każdym etapie prac bardzo istotna jest współpraca pomiędzy interesariuszami Programu, np. poprzez zawiązanie grupy roboczej mającej wpływ na planowanie nowych zadań w aktualizacji Programu. Współpraca ta jest szczególnie istotna na etapie ewaluacji przy sporządzaniu sprawozdań z wykonanych zadań. Cykl zarządzania Programem jest ściśle powiązany z koniecznością pozyskiwania danych, które są niezbędne do oceny stanu jakości środowiska i stanu realizacji działań w cyklu dwuletnim. Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026”, które przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Ostrzeszowie, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu w Ostrzeszowie.

Brak jakichkolwiek wytycznych co do kształtu i zakresu merytorycznego raportu, wymusza na podmiocie sporządzającym raport opracowanie własnego zakresu, formy oraz struktury.

Zaleca się, aby minimum było następujące:

- opis stanu środowiska za lata, które obejmuje raport (wskazanie zmian i tendencji zachodzących w środowisku w poszczególnych latach poddanych ocenie),
- wykaz zrealizowanych zadań i celów wynikających z POŚ (wraz z określeniem uzyskanych efektów ekologicznych),
- przeprowadzenie ewaluacji przyjętych zadań (rekomendacji na przyszłość).

Najistotniejsze wskaźniki opisujące stan obecny prezentuje tabela 3. Zawarto w niej także docelowe wartości albo oczekiwane tendencje. Należy nadmienić również, że lista ta nie jest wyczerpująca i może być modyfikowana. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Na podstawie sporządzanych raportów z realizacji będzie można na bieżąco monitorować stan realizacji Programu i w przypadku, gdyby zaszła taka konieczność, zmienić go. Aktualizacja Programu ochrony środowiska następuje w takim samym trybie oraz formie, w jakiej nastąpiło przyjęcie programu.

Tabela 3. Wskaźniki realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026”

Nazwa	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	położenie na obszarze przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10	GIOŚ	TAK (2022 rok)	NIE
	położenie na obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia	GIOŚ	TAK (2022 rok)	NIE
	położenie na przekroczeń poziomu celu długoterminowego AOT40 ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin	GIOŚ	TAK (2022 rok)	NIE
	liczba odbiorców ciepła sieciowego	ZEC Sp. z o.o.	144	>144
	długość czynnej sieci gazowej	PSGSp. z o.o.	109,3 km (2021 r.)	>109,3 km
	liczba zainstalowanych mikroinstalacji OZE	ENERGA-OPERATOR SA	1 787 szt.	>1787 szt.
	liczba aktualnie obowiązujących pozwoleń na emisję gazów i pyłów	Starostwo Powiatowe	9	w zależności od potrzeb
	liczba linii autobusowych na terenie gminy	Starostwo Powiatowe	4	nie mniej niż 4
	drogi dla rowerów ogółem	GUS	21,0 km	>21,0 km
ZAGROŻENIA HAŁASEM	wskaźnik opisowy – stan dróg, opis przeprowadzo-nych inwestycji	UMiG Ostrzeszów, Starostwo Powiatowe, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, GDDKiA	opis	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY
OSTRZESZÓW NA LATA 2023-2026”

Nazwa	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		Oddział w Poznaniu		
	liczba decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	Starostwo Powiatowe	brak	brak
POLA ELEKTRO-MAGNETYCZNE	występowanie przekroczeń dopuszczalnego natężenia PEM w punktach pomiarowych na terenie gminy	GIOŚ	NIE (2022 r.)	NIE
	wskaźnik opisowy – stan techniczny sieci elektroenergetycznej	ENERGA-OPERATOR SA	dobry	dobry
GOSPODAROWANIE WODAMI	liczba umów z beneficjentami z terenu gminy – realizacja PROGRAMU „MOJA WODA”	WFOŚiGW w Poznaniu	47 (lata 2021-2022)	w zależności od zainteresowania
	długość rowów melioracyjnych na terenie gminy	PGW Wody Polskie	133,4 km	nie mniej niż 133,4 km
	pojemność zbiornika (zadanie: BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ROGASZYCACH)	UMiG Ostrzeszów	0 m ³	30 m ³
	pojemność zbiornika (zadanie: BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZKLARCE PRZYGODZICKIEJ)	UMiG Ostrzeszów	0 m ³	40 m ³
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	długość sieci wodociągowej	GUS	285,4 km (2022 r.)	>285,4 km
	długość sieci kanalizacyjnej	GUS	91,2 km (2021 r.)	>91,2 km
	liczba zbiorników bezodpływowych	GUS	819 szt. (2021 r.)	<819 szt.
	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	GUS	636 szt. (2021 r.)	>636 szt.
ZASOBY GEOLOGICZNE	liczba udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy (PIG)	PIG	14 (2022 r.)	w zależności od konieczności ich udzielenia
GLEBY	udział powierzchni objętej obowiązującymi mpzp w powierzchni ogółem	GUS	7,8%	>7,8%
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	UMiG w Ostrzeszowie	każdego roku są różne, gmina osiągnęła wymagane prawem poziomy	osiągnięcie wymaganych poziomów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY
OSTRZESZÓW NA LATA 2023-2026”

Nazwa	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa
	ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Baza azbestowa	2 450 Mg (2023 r.)	<2 450 Mg
ZASOBY PRZYRODNICZE	udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	GUS	100%	100%
	liczba pomników przyrody	GIOŚ, GUS	13	nie mniej niż 13
	powierzchnia lasów	GUS	7 356,96 ha	nie mniej niż 7 356,96 ha
POWAŻNE AWARIE	liczba poważnych awarii na terenie gminy	KPPSP w Ostrzeszowie, WIOŚ w Poznaniu	0 (2022 r.)	0
OBEJMUJĄCY WSZYSKIE OBSZARY INTERWENCJI	wskaźnik opisowy – wyniki pomiarów Generalnego Pomiaru Ruchu	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	opis	
	wyniki pomiarów równoważnego poziomu dźwięku przy DK nr 11	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	brak przekroczeń	brak przekroczeń
	wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych	GIOŚ	brak przekroczeń	brak przekroczeń
	jakość wód powierzchniowych i podziemnych	GIOS	opis w rozdziałach 5.4.2 i 5.4.3 – zła jakość wód	dobry stan wód
	jakość wody przeznaczonej do spożycia	PSSE w Ostrzeszowie	woda przydatna do spożycia	woda przydatna do spożycia
	wskaźnik opisowy – opis działań (zadania związane z edukacją ekologiczną mieszkańców)	UMiG w Ostrzeszowie, Starostwo Powiatowe w Ostrzeszowie	opis	

Źródło: opracowanie własne na podstawie POŚ

Ocena realizacji prowadzona będzie na podstawie danych pozyskanych ze źródeł służących opracowaniu POŚ, czyli np. danych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz na podstawie ankietyzacji jednostek realizujących zadania na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

6 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane w ramach „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” przedsięwzięcia będą oddziaływać lokalnie. Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych.

Projekt Programu dotyczy JST niesąsiadującej bezpośrednio z innym krajem (ok. 130 km do granicy z Republiką Czeską i 200 km do granicy z Republiką Federalną Niemiec). Gmina Ostrzeszów jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie ostrzeszowskim.

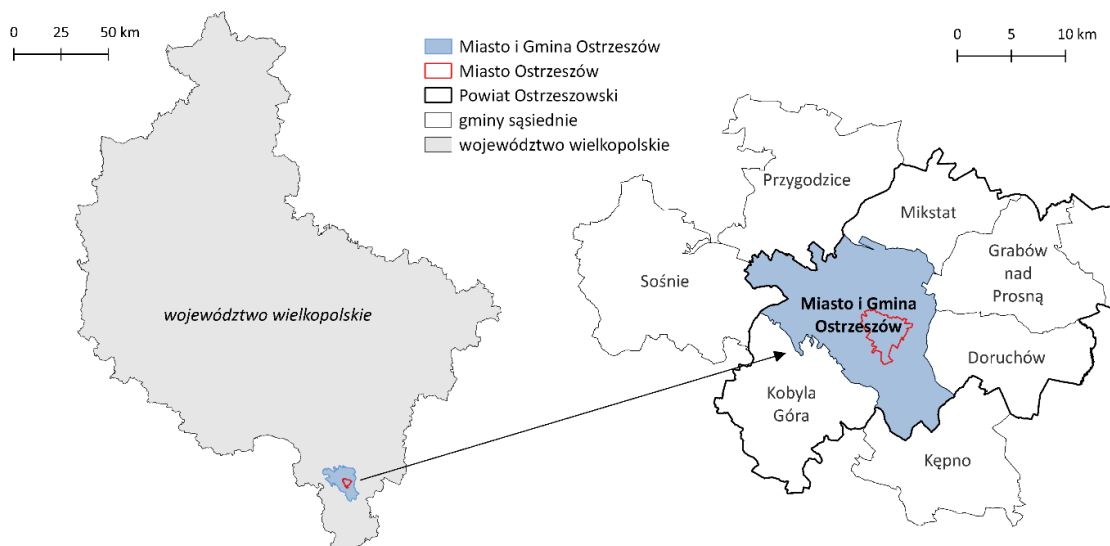
Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

7 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

7.1 PODSTAWOWE DANE O MIEŚCIE I GMINIE OSTRZESZÓW

Gmina Ostrzeszów jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie ostrzeszowskim. Opisywana jednostka zajmuje powierzchnię 187,4 km² (18 738 ha), co stanowi 24,27% powierzchni powiatu. W skład gminy wchodzi cztery jednostki pomocnicze miasta Ostrzeszowa – dzielnice (od 1 do 4) oraz dwadzieścia sołectw obejmujących obszar wiejski (Bledzianów, Jesiona, Kochłowy, Koprysy, Kotowskie, Kozły, Kuźniki, Marydół, Myje, Niedźwiedź, Olszyna, Pustkowie Południe, Pustkowie Północ, Rogaszyce, Rojów, Siedlików, Szklarka Myślniewska, Szklarka Przygodzicka, Turze oraz Zajączki). Powierzchnia Ostrzeszowa wynosi 12,13 km². Miasto jest zamieszkałe przez około 13,8 tys. osób i jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym oraz mieszkaniowym południowej części wielkopolski (historycznie ziemi wieluńskiej). Miasto położone jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy.

Położenie na tle sąsiednich gmin i województwa wielkopolskiego przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1 Położenie Miasta i Gminy Ostrzeszów na tle województwa i sąsiednich gmin

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z danymi GUS liczba ludności zamieszkująca opisywany teren na koniec 2022 roku wynosiła 23 836 osób, z czego miasto Ostrzeszów zamieszkałe było przez 13 776 osób, natomiast obszar wiejski gminy przez 10 060 osób. Porównując dane demograficzne z lat 2018-2022 należy zauważyć utrzymujące się następujące tendencje:

- spadek ogólnej liczby mieszkańców Miasta i Gminy (o 81 osób),
- spadek liczby ludności miasta (o 400 osób).

Ogólne prognozy demograficzne zakładają niewielki spadek liczby mieszkańców w najbliższych latach. Przewidywana liczba mieszkańców na rok 2030 to 23 672 osób (spadek o około 1,0%). W dalszym ciągu struktura ekonomiczna mieszkańców będzie ulegać przebudowie w kierunku starzenia się społeczeństwa. Procesy te są aktualnie i będą w przyszłości związane z niską dzietnością, a także przechodzeniem osób w wieku produkcyjnym w wiek emerytalny. Nie bez znaczenia będą także wyjazdy mieszkańców do dużych ośrodków miejskich (np. Wrocław, Poznań) w celu kontynuacji nauki na wyższych uczelniach lub do pracy, a także wyjazdy za granicę Polski w celach zarobkowych.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące działalności gospodarczej wg stanu na koniec 2022 roku na omawianym terenie zarejestrowanych było 3 348 podmiotów gospodarczych, z czego zdecydowaną większość stanowiły mikro-przedsiębiorstwa. Na obszarze dominują podmioty związane z handlem hurtowym i detalicznym, budownictwem oraz przetwórstwem przemysłowym. Liczba podmiotów gospodarczych na omawianym obszarze systematycznie rośnie, wskazując, iż presja na środowisko związana z rozwojem gospodarczym jest coraz silniejsza. Największe zakłady przemysłowe na omawianym terenie to m.in.: Drop S.A. w Ostrzeszowie – zakład zajmuje się przetwórstwem spożywczym, POLLENA Kosmetyki i Mydła Naturalne Spółka z o.o. Sp.k. w Ostrzeszowie – zajmuje się produkcją kosmetyków i chemii gospodarczej, Fabryka Aparatury Elektrycznej EMA-ELFA Spółka z o.o. w Ostrzeszowie – produkuje różnorodną aparaturę elektryczną oraz MAYR POLSKA Spółka z o.o. w Rojowie – jest to producent elementów sprzęgłowych i hamulcowych.

7.2 JAKOŚĆ POWIETRZA

Zgodnie z przepisami na terenie województwa wielkopolskiego wydzielono 3 strefy oceny jakości powietrza – aglomeracja poznańska (kod PL3001), miasto Kalisz (kod PL3002) oraz strefa wielkopolska (kod PL3003). Obszar Miasta i Gminy Ostrzeszów zlokalizowany jest w strefie wielkopolskiej. Na terenie nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej w związku z powyższym przy opisie jakości powietrza przedstawiono wyniki oceny jakości powietrza dla całej strefy.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi na terenie strefy jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy):

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- Klasa B – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny, lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa A1, C1 – dodatkowe klasy stref dla pyłu PM_{2,5} określone w oparciu o poziom dopuszczalny dla fazy II (A1 - nie przekracza poziomu dopuszczalnego dla fazy II, C1 – przekracza poziom dopuszczalny dla fazy II).

Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia za lata 2021-2022 zawarto w tabeli 4.

Tabela 4. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}) – strefa wielkopolska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy wg rodzajów zanieczyszczeń	
	2021 rok	2022 rok
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A
NO ₂ (dwutlenek azotu)	A	A
CO (tlenek węgla)	A	A
C ₆ H ₆ (benzen)	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – poziom dopuszczalny I faza	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – II faza	C1	A1
PM 10 (pył zawieszony)	C	A
B(a)P (benzo(a)piren)	C	C

Zanieczyszczenie	Klasa strefy wg rodzajów zanieczyszczeń	
	2021 rok	2022 rok
As (arsen)	A	A
Cd (kadm)	A	A
Ni (nikiel)	A	A
Pb (ołów)	A	A
O _{3 dc} (ozon – poziom docelowy)	A	A
O _{3 dt} (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za lata 2021-2022

Rodzaje zanieczyszczeń, dla których wystąpiły przekroczenia w latach 2021-2022 w strefie wielkopolskiej, na terenie której znajduje się omawiany obszar to:

1. dopuszczalny poziom dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – faza II – w 2021 roku – ocena C1,
2. dopuszczalny poziom dla pyłu zawieszonego PM₁₀ – w 2021 roku – ocena C,
3. poziom docelowy benzo(a)pirenu (rok) – w obu latach – ocena C,
4. poziom celu długoterminowego dla ozonu – w obu latach – ocena D2.

Omówienie wyników przedstawiono poniżej.

PM_{2,5} (PYŁ ZAWIESZONY) – II FAZA

Analizując stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM_{2,5} z lat 2013–2022 obserwuje się trend malejący. Najniższe stężenia odnotowano w latach 2019–2020, natomiast w 2021 r. wszystkie stacje w strefie wielkopolskiej zarejestrowały wzrost stężeń średniorocznych. W 2022 roku odnotowano ponowny spadek stężeń średniorocznych dla wszystkich stanowisk pomiarowych – uzyskane wartości nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego wyznaczonego prawem dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM_{2,5} wskazują na źródła grzewcze jako główną przyczynę zanieczyszczenia powietrza, a największy wzrost stężeń stwierdzany jest w sezonie grzewczym. Obszar Miasta i Gminy w 2021 roku nie znajdował się w zasięgu obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II) określonego ze względu na ochronę zdrowia.

PM₁₀ (PYŁ ZAWIESZONY)

Analiza przebiegu stężenia średniego dla roku dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w strefie wielkopolskiej generalnie wykazuje trend malejący, a wartości stężeń, szczególnie w latach 2019–2020, są wyraźnie niższe od stężeń z lat wcześniejszych. Odnosząc się do poziomu dopuszczalnego dla 24 godzin, w latach 2012–2020 również obserwowano trend malejący. W roku 2021 roku stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla 24 godz. na siedmiu stacjach pomiarowych: Kalisz, ul. Wyszyńskiego, Mosina, ul. Czereśniowa, Nowy Tomyśl, ul. Sienkiewicza, Ostrów Wielkopolski, ul. Wysocka, Pleszew, Al. Mickiewicza, Szamotuły, ul. Kołtąja oraz Wągrowiec, ul. Lipowa. Na żadnej stacji nie odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla roku.

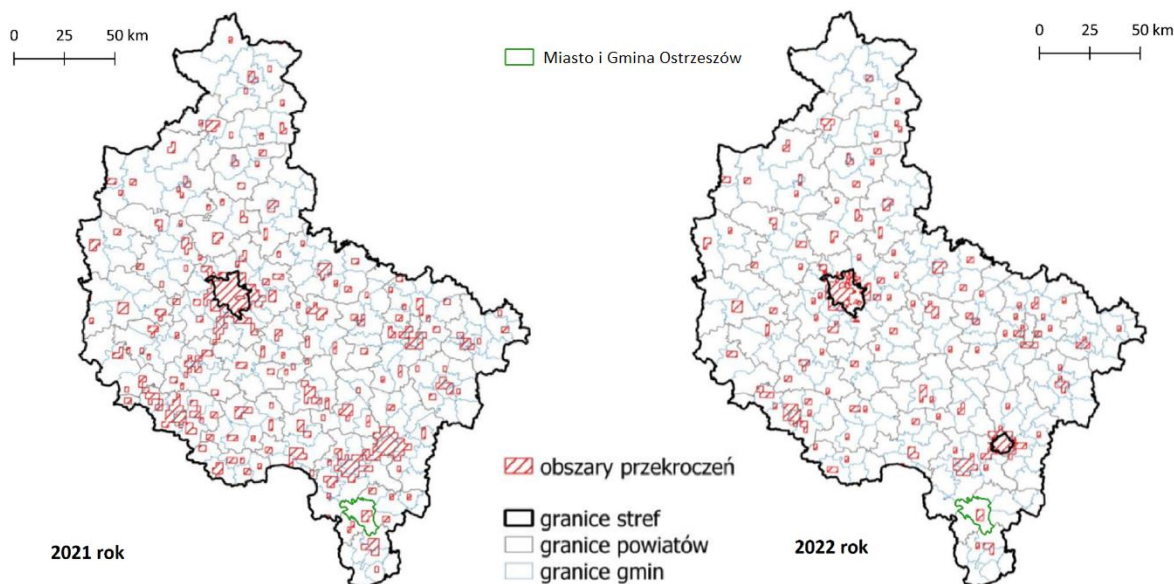
W województwie wielkopolskim głównym źródłem emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ jest sektor komunalno-bytowy (instalacje indywidualnego i zbiorczego ogrzewania budynków). Powstające zanieczyszczenia są wprowadzane do atmosfery głównie z niskich emitorów, w obszarach z zabudową mieszkaniową. W rezultacie, emisja ta ma decydujący wpływ na występowanie przekroczeń normy 24 - godzinnej głównie w sezonie grzewczym. Omawiany obszar w latach 2021-2022 również nie

znajdował się w zasięgu obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ określonego ze względu na ochronę zdrowia.

B(a)P (BENZO(a)PIRENU)

W wieloleciu 2013–2022 zmienność stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ jest bez wyraźnej tendencji. Jedynie w roku 2020 wystąpił wyraźny spadek dotyczący praktycznie wszystkich stacji pomiarowych, by w roku 2021 odnotować ponowny wzrost. Natomiast stężenia uzyskane w 2022 roku dla większości stanowisk pomiarowych są niższe niż w roku poprzednim. Występowanie przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu wiąże się z wysokim poziomem stężeń w okresie zimowym. Stężenia B(a)P, które pochodzą głównie ze spalania paliw stałych do celów grzewczych ze źródeł bytowo-komunalnych („niska” emisja związana z ogrzewaniem budynków) cechuje wyraźna zmienność sezonowa. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że stężenia benzo(a)pirenu, mimo że przekraczają poziom docelowy sukcesywnie maleją.

Obszary przekroczeń w latach 2021-2022, które zostały wykonane przy pomocy metody obiektywnego szacowania przedstawiono na rysunku 2. W granicach gminy obejmowały zasięgiem głównie obszar Ostrzeszowa – czerwony szraf na rysunku 2.

Rysunek 2 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie wielkopolskim w latach 2021-2022

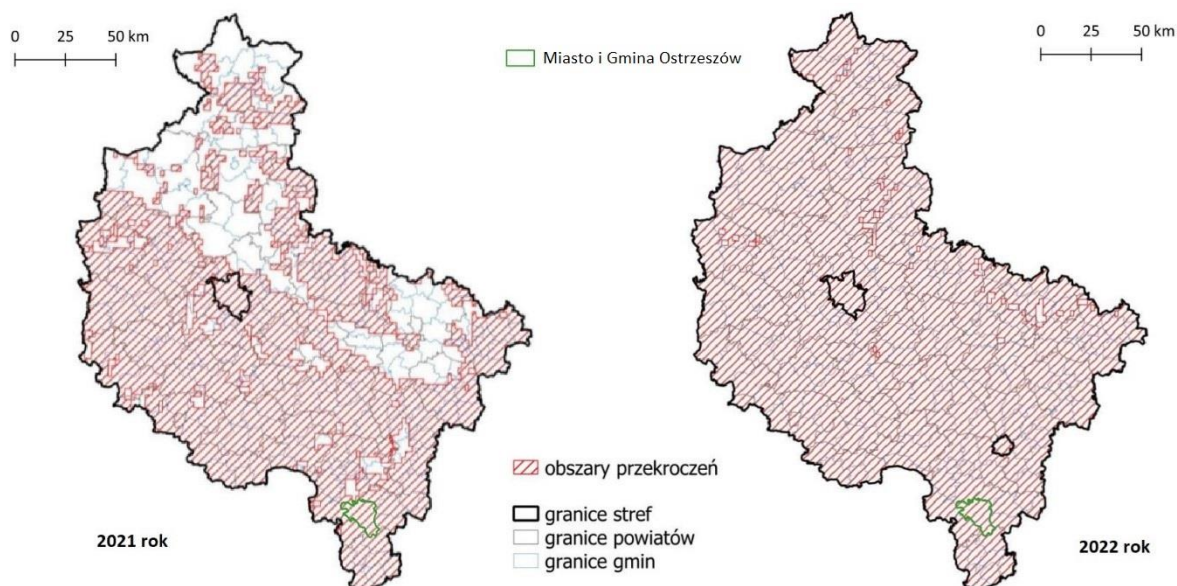
Źródło: GIOŚ

O₃ DT (OZON – POZIOM DŁUGOTERMINOWY)

W odniesieniu do celu długoterminowego w latach 2021-2022 stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ w obu latach kalendarzowych. W związku z tym całą strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. W oparciu o wyniki szacowania, wyznaczono na terenie województwa wielkopolskiego obszary przekroczeń obejmujące znaczną część strefy – 67,1% powierzchni w 2021 roku i 99% powierzchni w 2022 roku.

Jako przyczynę przekroczeń stężeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu wskazuje się emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu w powietrzu atmosferycznym (wysoka

temperatura i duże nasłonecznienie). Obszary przekroczeń celu długoterminowego dla ozonu w latach 2021-2022 uwzględniające lokalizację omawianego obszaru wskazano na rysunku 3.

Rysunek 3 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie wielkopolskim 2021-2022

Źródło: GIOŚ

Podsumowując, największym problemem w skali województwa wielkopolskiego (a także w skali omawianego obszaru) są wciąż wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień).

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN

Podobnie jak w przypadku oceny wykonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, wynikiem oceny wykonanej ze względu na ochronę roślin jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. W kolejnej tabeli (5) zaprezentowano wyniki oceny za lata 2021-2022.

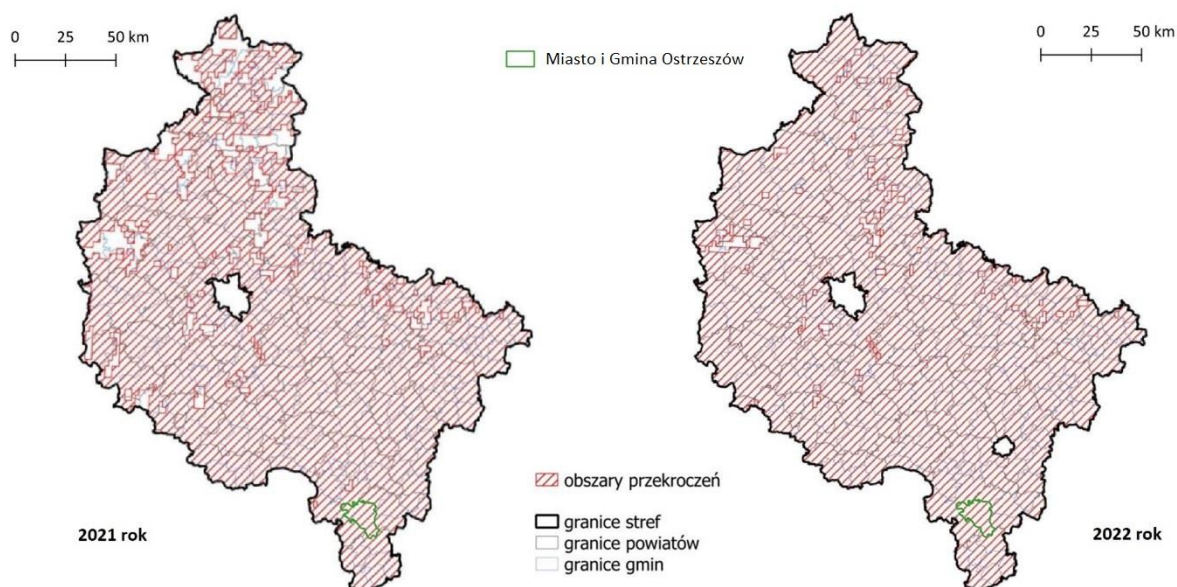
Tabela 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa wielkopolska

Zanieczyszczenie	Przekroczenia wg rodzajów zanieczyszczeń	
	2021 rok	2022 rok
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A
NO _x (tlenki azotu)	A	A
O ₃ dc (ozon – poziom docelowy)	A	A
O ₃ dt (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za lata 2021-2022

Zgodnie z wynikami, na niemal całym obszarze strefy wielkopolskiej (w tym na obszarze Miasta i Gminy Ostrzeszów) doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu (ocena D2). Powyższy wskaźnik przekraczany jest każdego roku pomiarowego, obejmując niemal 100%

powierzchni strefy. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu. Osiągnięcie w kolejnych latach wartości poniżej poziomu celu długoterminowego (tj. $\leq 6000 \mu\text{g}/\text{m}^3\text{h}$) wydaje się mało prawdopodobne, ponieważ emisja prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NO_x , NMLZO, CO, CH_4) utrzymuje się wciąż na wysokim poziomie. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego AOT40 ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin w latach 2021-2022 wskazano na rysunku 4.

Rysunek 4 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego AOT40 ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin w województwie wielkopolskim w latach 2021-2022

Źródło: opracowanie własne, dane GIOŚ

W wyniku prowadzonych ocen jakości powietrza w województwie wielkopolskim stwierdzono potrzebę realizacji programu ochrony powietrza (POP). Program ochrony powietrza to dokument, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w danej strefie.

Omawiany obszar jest objęty „Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjętym uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. W dokumencie przedstawiono możliwe do podjęcia działania, których realizacja może skutkować redukcją poziomów analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu, do poziomów nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji, tj.:

- ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej,
- zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk,
- inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego,
- kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
- termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich,
- ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich,

- edukacja ekologiczna,
- zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Na omawianym terenie obowiązuje także tzw. uchwała antysmogowa, tj. uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Zgodnie z projektem kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwały, będą mogły być użytkowane dożywotnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwał antysmogowych i nie spełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r.

7.3 POZIOM HAŁASU

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym typem hałasu. Na obszarach miejskich jest związany z siecią ulic, zwłaszcza głównych. Poza miastami jest obecny przede wszystkim wzdłuż najważniejszych dróg (w Polsce są to autostrady, drogi ekspresowe, drogi krajowe oraz niektóre wojewódzkie).

Na terenie kraju co 5 lat Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR został przeprowadzony w 2020 roku (ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021).

Ze względu na przebieg, natężenie ruchu oraz funkcję tranzytową najważniejszym szlakiem komunikacyjnym w gminie jest droga krajowa nr 11 łącząca Pomorze Środkowe z aglomeracją katowicką. Przez obszar przebiega również niewielki odcinek drogi krajowej nr 25, która z kolei łączy północna część Polski z Wrocławiem. Przebiegają tu także ważne odcinki dróg wojewódzkich:

- nr 444 – o długości ok. 50 km łącząca Krotoszyn z Ostrzeszowem,
- nr 449 – o długości ok. 70 km łącząca Syców (w woj. dolnośląskim) z Błaskami (w woj. łódzkim).

Zgodnie z wynikami GPR 2020/2021 przez omawiany obszar przebiegają odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych:

- droga krajowa nr 11 – odcinek ANTONIN /DK25/ - OSTRZESZÓW /UL. PIASTOWSKA (DW444)/ - około 3,5 mln pojazdów rocznie,
- droga krajowa nr 11 – odcinek OSTRZESZÓW /OBWODNICA: UL. PIASTOWSKA (DW444) - UL. KOŚCIUSZKI (DW449)/ - ok. 3,9 mln pojazdów rocznie,
- droga krajowa nr 11 – odcinek OSTRZESZÓW /UL. KOŚCIUSZKI (DW449)/ - W. KĘPNO PŁN. /S11/ - ok. 3,9 mln pojazdów rocznie.

Ostatnie pomiary hałasu w ramach „Oceny stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego” były wykonywane w 2020 roku. Wyniki okresowych pomiarów hałasu w otoczeniu dróg krajowych wykonanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad wskazują, że w punkcie pomiarowym „Ostrzeszów, km 428+600, Al. Wojska Polskiego, na wysokości budynku Osiedle Zamkowe 22, w odległości około 10 m od drogi, w pasie drogowym” nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu hałasu.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w 2022 roku opracowała w ramach IV rundy mapowania – strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, w tym dla drogi krajowej nr 11 przebiegającej przez obszar Gminy Ostrzeszów.

Analiza map wskazuje, że przekroczenia wartości L_N ¹ i L_{DWN} ² dotyczą wyłącznie terenów w najbliższym sąsiedztwie drogi (maksymalne przekroczenie wartości dopuszczalnych do 10 dB) w obrębie obrębów ewidencyjnych Niedźwiedź, Marydół, Kuźniki, Ostrzeszów – miasto, Rogaszyce, Kochłowy, Turze.

Podsumowując, na klimat akustyczny Miasta i Gminy Ostrzeszów największy wpływ ma droga krajowa nr 11, dla której w 2022 roku w ramach IV rundy mapowania – strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie wykonano strategiczne mapy hałasu. Wskazuje na to również duży udział ruchu ciężarowego w ogólnej strukturze ruchu.

W przypadku pozostałych odcinków dróg (drogi krajowej nr 25, drogi wojewódzkiej nr 444) natężenie ruchu pojazdów (poniżej 3 mln/rocznie) oraz struktura ruchu wskazują, iż wpływ tych dróg na klimat akustyczny ma mniejsze znaczenie i nie stwarza dużego problemu środowiskowego.

Jednocześnie, zgodnie z Uchwałą Nr L/1122/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg wojewódzkich znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego, obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu ponad 3 000 000 pojazdów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023, odcinek drogi wojewódzkiej nr 449 „Ostrzeszów (przejście)” jest odcinkiem drogi, dla którego zostały sporządzone mapy akustyczne przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu. Przeprowadzone analizy pomiarowo – obliczeniowe wykazały, iż najwięcej osób, lokali mieszkalnych oraz powierzchni terenów narażonych jest na najniższe przedziały przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu (w zakresie do 5 dB). Jednocześnie nie stwierdzono mieszkańców oraz lokali mieszkalnych na terenach, dla których warunki akustyczne określane są mianem „złych” lub „bardzo złych” (przekroczenia wartości normatywnych powyżej 10 dB). Zgodnie z przyjętą metodyką realizacji Programu zaproponowano ograniczenie prędkości ruchu oraz zadania wspomagające. Zadania Programu dla odcinka drogi wojewódzkiej DW 449 dotyczą:

- Ograniczenia prędkości do 40 km/h na całym odcinku,
- Prowadzenia przeglądów stanu nawierzchni drogowej,
- Kontroli przestrzegania przepisów odnośnie dopuszczalnej prędkości,
- Uwzględniania zasad kształtowania przestrzeni w otoczeniu źródeł hałasu dla nowotworzonych planów zagospodarowania przestrzennego.

¹ długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰)

² długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰)

Cały przebiegający przez obszar gminy odcinek drogi krajowej nr 11 objęty jest „Programem ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych i odcinka autostrady A2 (Konin – granica województwa)” określonym Uchwałą nr XII/232/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 października 2019 r., w którym m.in. zaproponowano zasięg strefy ograniczonej zabudowy mieszkaniowej mający na celu chronić mieszkańców przed nadmiernym hałasem.

Droga krajowa nr 11 charakteryzuje się także dużym udziałem (>25%) ruchu ciężarowego w ogóle struktury ruchu.

Przez omawiany obszar przebiega jedna linia kolejowa – nr 272 „Kluczbork – Poznań Główny” o łącznej długości 200,9 km. W Ostrzeszowie zlokalizowany jest także dworzec kolejowy. Według klasyfikacji PKP ma on kategorię dworca lokalnego. W latach 2021-2022 monitoring hałasu linii kolejowej nr 272 nie był prowadzony. Omawiana linia kolejowa nie jest także objęta programem ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok w związku z czym należy uznać, że to źródło hałasu nie jest znaczące i powoduje jedynie lokalne, czasowe uciążliwości. Linia ta nie ma dużego znaczenia w kształtowaniu klimatu akustycznego omawianej jednostki.

Obszar Miasta i Gminy nie znajduje się w zasięgu oddziaływania lotnisk.

Hałas przemysłowy jest tworzony przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych i usługowych. Ma charakter lokalny i jego zasięg jest ograniczony do najbliższego otoczenia obiektu. Na podstawie działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska stwierdza się, że problem nadmiernej emisji tego rodzaju hałasu do środowiska w bardzo dużym stopniu związany jest z niewłaściwie prowadzoną przez władze lokalne polityką zagospodarowywania przestrzennego. W dalszym ciągu występują przypadki sytuowania w jednorodzinnej zabudowie mieszkaniowej np. zakładów ślusarskich, stolarskich, lakierniczych itp., będących w okresie eksploatacji powodem licznych problemów, zwłaszcza w aspekcie ochrony przed hałasem. Na podstawie danych uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Ostrzeszowie stwierdza się brak wydanych decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu wydanych na podstawie art. 115 ustawy Prawo ochrony środowiska dla podmiotów zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów.

7.4 POZIOM PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych. Od 2021 roku obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz w miejscach dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m. Można zatem zauważyć, że od 2021 r. mamy do czynienia z wzrostem dopuszczalnych wartości poziomów PEM.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r., w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku

wykorzystuje się pomiary wykonywane miernikiem szerokopasmowym. W ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe WM_E . WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

Od 2022 roku w ramach stałej sieci monitoringu na omawianym terenie wyznaczono jeden punkt pomiarowy, w którym pomiary wykonuje się w ramach czteroletniego cyklu – adres: **Ostrzeszów, ul. Leśna 51**. W 2021 roku pomiary wykonywane były w Ostrzeszowie na ulicy Generała Władysława Sikorskiego 19. W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych przeprowadzonych w latach 2021-2022.

Tabela 6. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok	Poziom dopuszczalny	Wynik pomiaru
Ostrzeszów, ul. Generała Władysława Sikorskiego 19	2021	wartość $WM_E < 1$	0,06
Ostrzeszów, ul. Leśna 51	2022	wartość $WM_E < 1$	0,11

Źródło: GIOŚ

Przedstawione w tabeli 6 wyniki oznaczają, że w latach 2021-2022 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu.

Ogólnie, pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie całego województwa wielkopolskiego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się także znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

7.5 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadzając podział na jednolite części wód ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu wód we wszystkich ich częściach. Oceniając to, w jakim stanie są poszczególne części wód powierzchniowych, pod uwagę brane są następujące grupy wskaźników jakości: elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne, które mówią o stanie ekologicznym części wód oraz substancje chemiczne, oceniane w ramach klasyfikacji stanu chemicznego. Oceny dokonuje się na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i prezentuje poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego³,
- ocenę stanu chemicznego,
- ocenę stanu JCWP.

³ w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego

Stan/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.

W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny. O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako poniżej dobrego.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w dobrym stanie, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry.

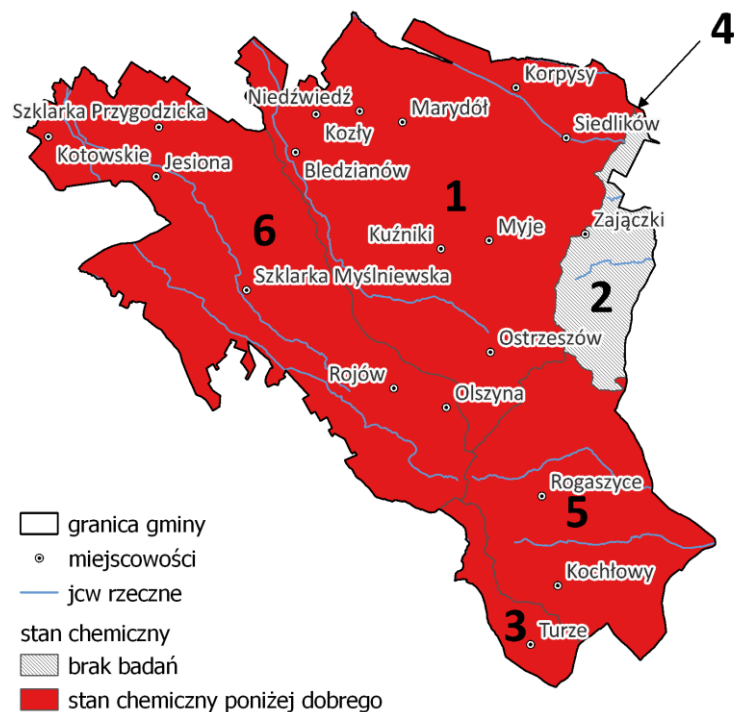
Ze względu na ograniczony zakres badań przeprowadzanych w latach 2021-2022 na omawianym terenie, w celu przedstawienia aktualnej jakości wód powierzchniowych posłużono się danymi pn. „Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu” (GIOŚ). Na kolejnych rysunkach i w tabeli 7 przedstawiono wyniki.

W tabeli 12 dodano również informacje o stan jednolitych części wód powierzchniowych wg informacji zawartych w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aPGW) przyjętej rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335).

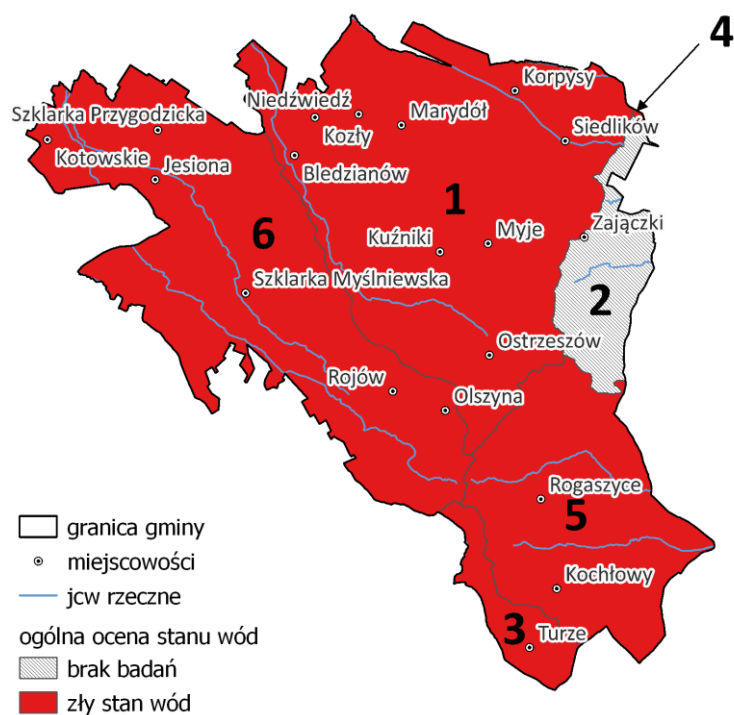
Rysunek 5 Stan/potencjał ekologiczny JCWP na podstawie danych z lat 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Rysunek 6 Stan chemiczny JCWP na podstawie danych z lat 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Rysunek 7 Ocena stanu JCWP na podstawie danych z lat 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Tabela 7. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu zagregowana do obszaru gminy Ostrzeszów oraz na podstawie informacji zawartych w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aPGW)

Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu zagregowana do obszaru gminy Ostrzeszów									Ocena JCWP na podstawie informacji zawartych w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aPGW)		
	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)		stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu jcw	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
Barycz do Dąbrówki	Barycz - Odolanów	4	4	>2	2	4	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Niesób do Dopytywu z Krążkowich	Niesób - Kępno	2	3	>2	-	3	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Prosna od Brzeźnicy do Strugi Kraszewickiej	Prosna - Giżyce	2	2	>2	2	3	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Zaleski Rów	Zaleski Rów - Kuźnica Bobrowska	3	4	>2	-	3	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu zagregowana do obszaru gminy Ostrzeszów									Ocena JCWP na podstawie informacji zawartych w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aPGW)		
	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)		stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu jcw	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
Złotnica	Złotnica - Świeca	3	4	>2	2	3	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Młynówka	brak badań									umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

objaśnienia:

Ocena biologiczna

I klasa	II klasa	III klasa	IV klasa	V klasa
---------	----------	-----------	----------	---------

Ocena fizykochemiczna

I klasa	II klasa	poniżej dobrej
---------	----------	----------------

Ocena hydromorfologiczna

I klasa	II klasa	III klasa
---------	----------	-----------

Stan/potencjał ekologiczny

bardzo dobry	dobry	umiarkowany	słaby	zły
--------------	-------	-------------	-------	-----

Stan chemiczny

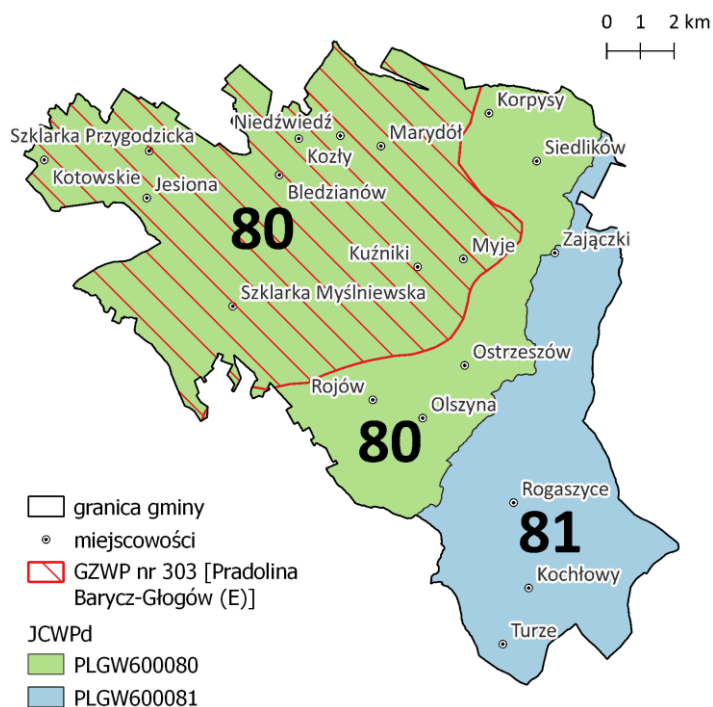
dobry	poniżej dobrego
-------	-----------------

Źródło: GIOS

7.6 JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z podziałem Polski na 172 jednolitych części wód podziemnych omawiany obszar położony jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych:

- nr 80 (północna, zachodnia i centralna część gminy),
- nr 81 (wschodnia i południowa część gminy).

Rysunek 8 JCWPd na obszarze gminy Ostrzeszów

Źródło: opracowanie własne

W 2021 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie przeprowadzał na obszarze JCWPd nr 80 i 81 monitoringu. W 2022 roku przeprowadzono monitoring JCWPd nr 80 w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w miejscowości Szklarka Przygodzicka. W tabeli 8 przedstawiono wyniki z roku 2022 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w powiecie ostrzeszowskim. Przeważają wody o niezadowalającej jakości.

Stan jednolitych części wód podziemnych nr 80 i 81 został również określony w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aPGW) przyjętej rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335). Zgodnie z Oceną stanu (2019) wg Rozporządzenia MGMIŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) dla obu omawianych JCWPd określono stan chemiczny – dobry oraz stan ilościowy – dobry.

Tabela 8. Monitoring JCWPd nr 80 i 81 w 2022 roku na terenie powiatu ostrzeszowskiego

Nr JCWPd	Rok	Miejscowość	Gmina	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Użytkowanie terenu	Końcowa klasa jakości
-	2021	nie badano				
80	2022	Szklarka Przygodzicka	Ostrzeszów (gm. miejsko-wiejska)	2244	Zabudowa wiejska	IV – wody o niezadowalającej jakości
81	2022	Grabów nad Prosną	Grabów nad Prosną (gm. miejsko-wiejska)	1813	Łąki i pastwiska	III – wody o zadowalającej jakości
81	2022	Plugawice	Doruchów (gm. wiejska)	1586	Zabudowa wiejska	IV – wody o niezadowalającej jakości

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska

7.7 OCENA RYZYKA POWODZIOWEGO

Od dnia 23 marca 2023 r. obowiązuje zaktualizowany plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry⁴. Plan został zaktualizowany po raz pierwszy i zebrano w nim najważniejsze działania dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców zagrożonych terenów. Wybór działań oparty jest m.in. na podstawie analizy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>. Na tych mapach każda zainteresowana osoba może sprawdzić, czy i w jakim stopniu zagraża jej powódź.

Zgodnie z danymi Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi na omawianym terenie należy uznać za niskie. Obszar znajduje się:

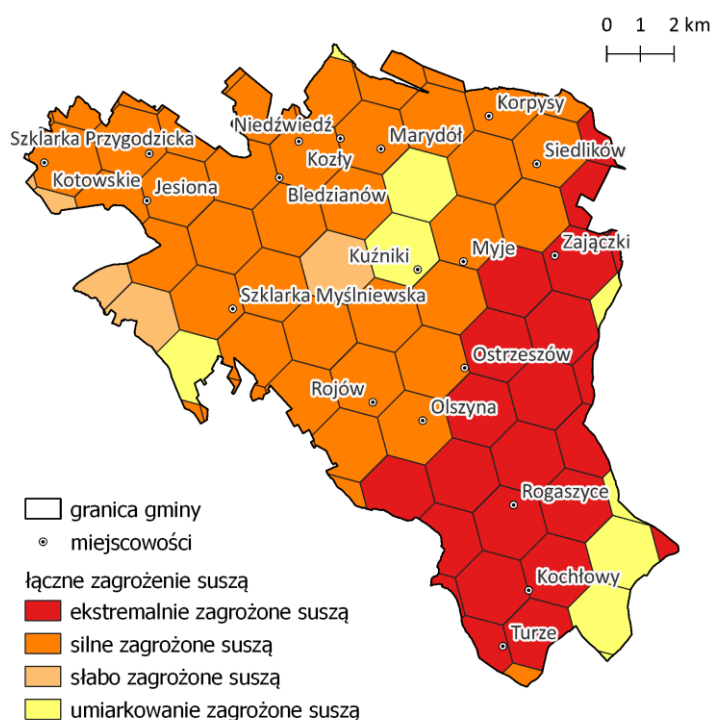
- poza obszarami, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- poza obszarami, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- poza obszarami, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią – między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem,
- poza obszarem obejmującym tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

7.8 OCENA ZAGROŻENIA SUSZĄ

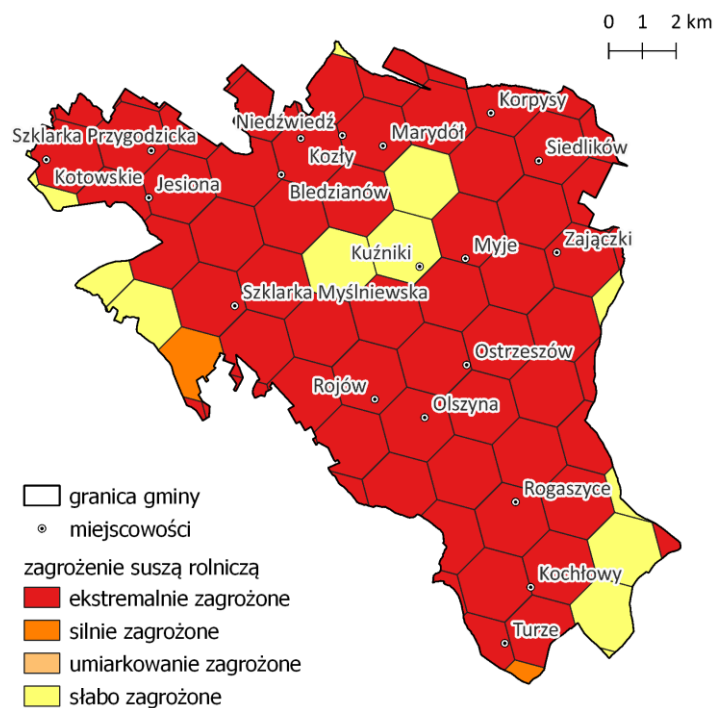
Susza to długotrwały okres bez opadów atmosferycznych lub nieznacznym opadem w stosunku do średnich wieloletnich wartości. Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy” (przyjęcie: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy) wynikowe (łącznie) zagrożenie suszą na terenie objętym opracowaniem należy określić jako silne oraz ekstremalnie silne – rysunek 9. Zagrożenie pozostałymi rodzajami suszy zostało określone natomiast jako:

- susza rolnicza – na większości obszaru jako ekstremalnie zagrożone (rysunek 10),
- susza hydrologiczna – słabo/umiarkowanie zagrożone (rysunek 11),
- susza hydrogeologiczna – silnie/umiarkowanie zagrożone (rysunek 12).

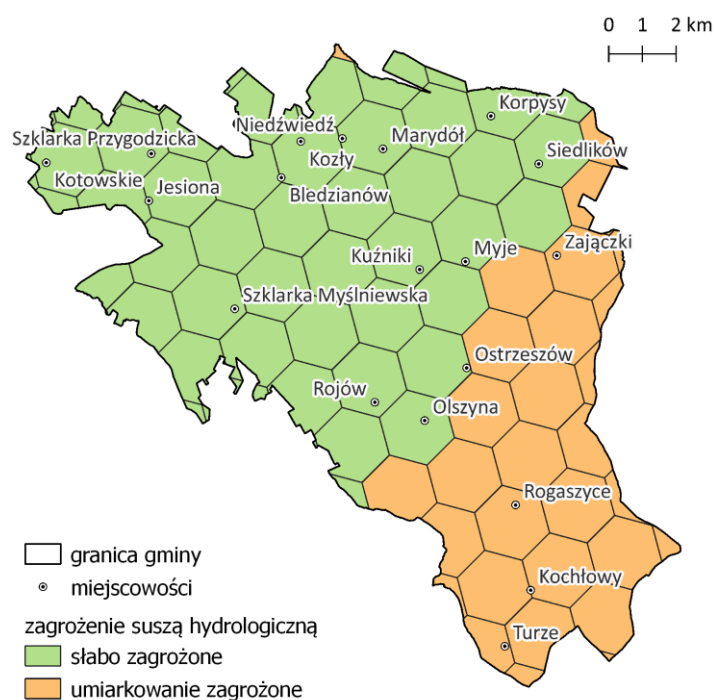

Rysunek 9 Łączne zagrożenie suszą

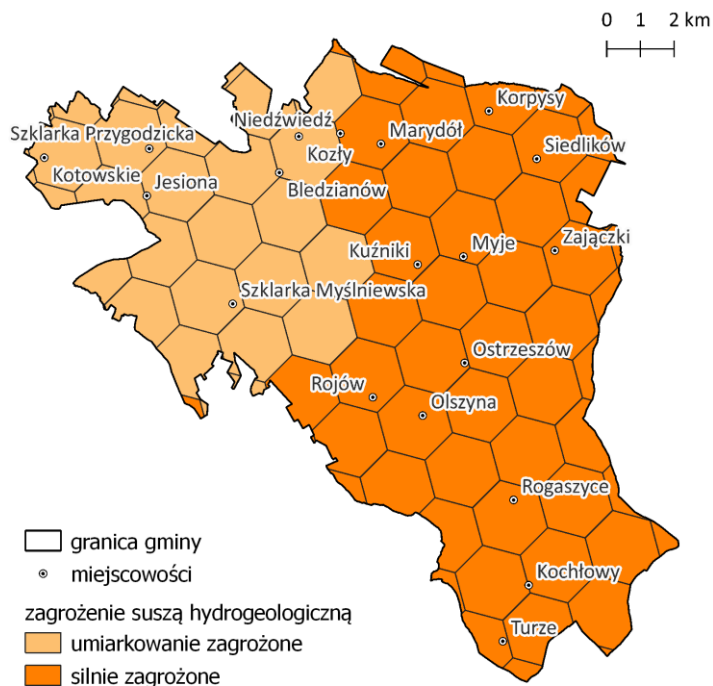
Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, opracowanie własne

Rysunek 10 Zagrożenie suszą rolniczą
Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”

Rysunek 11 Zagrożenie suszą hydrologiczną
Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”

Rysunek 12 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną

Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”

Zgodnie z „Planem przeciwdziałania skutkom suszy” w celu przeciwdziałania skutkom suszy należy realizować działania wpływające zarówno na zabezpieczenie dostępu do wody przeznaczonej do spożycia i prowadzenia nawodnień, jak i poprzez zwiększenie odporności terenu na skutki suszy. Zwiększenie odporności terenu oznacza, iż dany teren ze względu na swoją specyfikę i wdrożone działania będzie reagował na suszę z opóźnieniem, bądź też skutki suszy na nim nie wystąpią. Działania, które będą wpływać na zwiększenie odporności terenu to przede wszystkim:

- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych,
- realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększanie sztucznej retencji,
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania i odtwarzania naturalnej retencji,
- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,
- zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych,
- retencja i zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych na terenach zurbanizowanych.

Do grupy działań formalnych i edukacyjnych należy zaliczyć rozwiązania umożliwiające zarządzanie zjawiskiem suszy np.: poprzez jej monitorowanie, rekompensowanie poniesionych strat, zarządzanie zasobami wodnymi, czy też właściwe zarządzanie w sytuacjach, gdy zjawisko suszy osiąga rozmiar klęski żywiołowej. Działania edukacyjne to przede wszystkim zwiększanie świadomości i kształtowanie wiedzy na temat suszy – jej powstawania oraz możliwych do wstąpienia skutków, wprowadzania w życie codzienne rozwiązań oszczędzających wodę, w tym zmiany nawyków korzystania z wody czy też możliwości retencjonowania wody. Działania edukacyjne to również opracowanie dobrych praktyk oraz programów edukacyjnych, w tym wprowadzenie tematyki suszy do programów nauczania dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

7.9 STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ

Na terenie objętym opracowaniem obowiązki dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę realizowane są Wodociągami Ostrzeszowskie Sp. z o.o. W zasadzie wszystkie miejscowości w gminie są zwodociągowane. Jedynie pojedyncze zabudowania poza możliwościami technicznymi sieci wodociągowej z uwagi na wysokie koszty ekonomiczne są niepodłączone do sieci i korzystają ze swoich prywatnych ujęć wody.

W gminie zlokalizowane są trzy komunalne ujęcia wody:

- ujęcie „Olszyna-Szklarka” w Szklarcie Myślenickiej (obwód Szklarka Myślenicka, dz. ew. nr 74/14, 70/1, 134/15, 595/2, 519/2 oraz 535/2),
- ujęcie przy ulicy Cichej w Ostrzeszowie (obwód Ostrzeszów-miasto, dz. ew. nr 2798/2, 2571/15, 2797/3, 2797/3 oraz 35/2),
- ujęcie „Zajączki-Potaśnia” w Potaśni (obwód ewidencyjny Myje, dz. ew. nr 269/3).

Kilkanaście zabudowań w miejscowościach Olszyna, Rogaszyce oraz Rojów-Meszyny zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu komunalnego gminy Kobyla Góra (tzw. zakup hurtowy od innej jednostki, tj. Przedsiębiorstwa Komunalnego Spółki z o.o. Gminy Kobyla Góra). Pozostali mieszkańcy korzystają z wodociągów zarządzanych przez Wodociągi Ostrzeszowskie Sp. z o.o.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i magistralnej) na terenie wynosiła 285,4 km. Aktualnie wykorzystywane jest także ok. 2,5 km sieci wodociągowej azbestowo-cementowej. W ostatnich latach w ramach inwestycji prowadzono prace związane z jej usuwaniem i zlikwidowano ok. 1,6 km takiej sieci (1,1 km w ul. Norweskiej oraz 0,5 km w ul. Piastowskiej w Ostrzeszowie).

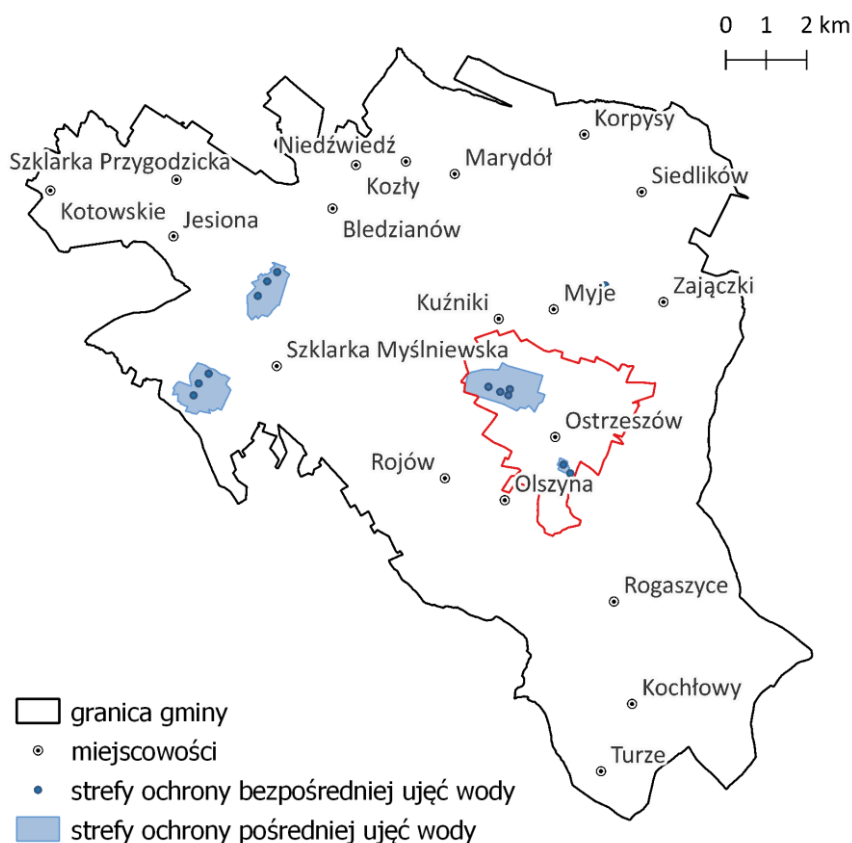
System wodociągowy ulega rozwojowi o czym świadczy m.in. postępujący przyrost długości czynnej sieci wodociągowej, a także liczby przyłączy. Z uwagi na praktycznie 100% poziom zwodociągowania działania inwestycyjne w obrębie infrastruktury skupiają się głównie na modernizacji.

Z uwagi na konieczność ochrony ujęć wody zlokalizowanych na obszarze gminy, na terenie wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej oraz pośredniej. Celem wyznaczania stref jest zapewnienie bezpieczeństwa i dobrej jakości wody pitnej dla społeczności.

Wyznaczone na terenie gminy strefy przedstawiono na rysunku 13. Obejmują one ujęcia wód podziemnych:

1. Wykaz stref bezpośrednich ujęć wód:
 - Decyzja OS.6223/6.3/07 z dnia 23.04.2007 r.,
 - Decyzja OS.6224/10/05 z dnia 21.10.2005 r.,
 - Decyzja OS.6341.27.2011kś z dnia 10.11.2011 r.,
 - Decyzja WR.ZUZ.2.4100.60.2019.AS z dnia 27.05.2019 r.,
 - Decyzja WR.ZUZ.2.4100.07.2022.JS z dnia 30.06.2022 r.,
 - Decyzja WR.ZUZ.2.4100.09.2021.JS z dnia 16.12.2021 r.,
 - Decyzja WR.ZUZ.2.4100.12.2021.JS z dnia 16.12.2021 r.
2. Wykaz stref pośrednich i bezpośrednich ujęć wód:
 - Rozporządzenie nr 20/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 27 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej w Ostrzeszów z dnia 27.07.2015 r.,

- Rozporządzenie nr 2/2014 z dnia 21 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej Olszycy - Szklarka na terenie gminy Ostrzeszów, powiat ostrzeszowski, województwo wielkopolskie z dnia 21.01.2014 r.,
- Rozporządzenie Nr 10/2006 z dnia 7 września 2006 roku w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody z utworów czwartorzędowych w OSTRZESZOWIE, pow. ostrzeszowski w województwie wielkopolskim z dnia 7.09.2006 r.

Rysunek 13 Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody zlokalizowane w gminie Ostrzeszów

Źródło: PGW Wody Polskie, opracowanie własne

Jakość wody przeznaczonej do spożycia jest pod ciągłym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrzeszowie. Zgodnie z rocznymi ocenami jakości wody, sporadycznie dochodzi do przekroczeń wybranych parametrów fizykochemicznych (np. mętność, żelazo, mangan), ale po stwierdzeniu przekroczeń podejmowane są działania naprawcze tak jak np. płukanie sieci skutkujące przywróceniem parametrów wody do pożądanych wartości.

Eksploatatorem sieci kanalizacji zbiorczej na terenie gminy są:

- Wodociągi Ostrzeszowskie Sp. z o.o. – głównie obszar miasta,
- Spółka Wodna "STRZEGOWA" – głównie obszar wiejski gminy Ostrzeszów.

Z kanalizacji korzysta blisko 2/3 mieszkańców gminy. Obszar skanalizowany obsługiwany jest przez jedną oczyszczalnię ścieków – mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów zlokalizowaną w miejscowości Rojów. Teren oczyszczalni ścieków zlokalizowany

jest działce ewidencyjnej nr 955 obręb 0014 Rojów. Adres obiektu to Rojów, ul. Krotoszyńska 4. Eksploatatorem obiektu jest Spółka Wodna „Strzegowa”. Obiekt położony jest przy zachodniej granicy miasta Ostrzeszów na obszarze chronionego krajobrazu – Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (woj. wielkopolskie). Wokół rozciągają się tereny niezabudowane z przewagą lasów. Oczyszczalnia ścieków posiada pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód polegające na wprowadzaniu oczyszczonych ścieków komunalnych z oczyszczalni ścieków do wód powierzchniowych cieką „Dąbrówka” za pośrednictwem kolektora żelbetowego o średnicy 1 600 mm i 1 200 mm o długości 420, a następnie kanału otwartego o długości 266 m zakończonego wylotem w km 12+620 cieką Dąbrówka. Jest to decyzja Starosty Ostrzeszowskiego nr OS.6341.17.2014kś z dnia 16 czerwca 2014 roku ważna do 15 czerwca 2024 roku.

Projektowa maksymalna wydajność oczyszczalni została określona na 45 200 RLM. Oczyszczalnia pracuje 24 godziny na dobę przez cały rok i nie przewiduje się wyłączenia instalacji. Aktualnie prowadzone są prace modernizacyjne systemów napowietrzania.

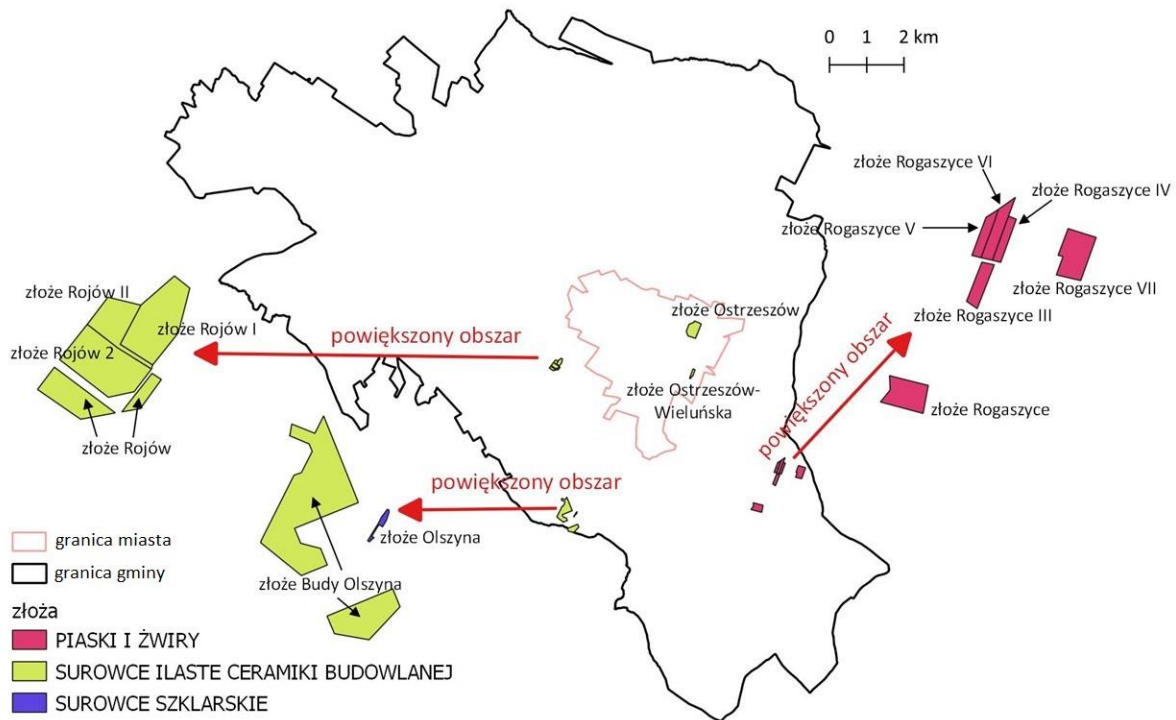
Obszar skanalizowany gminy objęty jest tzw. aglomeracją kanalizacyjną, która definiowana jest jako teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków. Aglomeracja swym zasięgiem obejmuje także część gminy Mikstat.

Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, system kanalizacyjny ulega ciągłemu i stopniowemu rozwojowi.

Nieruchomości na omawianym terenie w części wyposażone są również w zbiorniki bezodpływowe (szamba) lub przydomowe oczyszczalnie. Według danych GUS za 2021 rok na terenie funkcjonuje 636 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 819 zbiorników bezodpływowych. W związku z rozwijającą się siecią kanalizacyjną, należy oczekiwać, że liczba zbiorników bezodpływowych będzie sukcesywnie maleć, co jest sytuacją korzystną z punktu widzenia ochrony środowiska, szczególnie wód. Z uwagi, że przydomowe oczyszczalnie na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej nie jest uzasadniona technicznie i ekonomicznie, są promowane i dofinansowywane przez samorząd lokalny, należy również oczekiwać wzrostu ich liczby.

7.10 ZŁOŻA KOPALIN ORAZ WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Mało urozmaicona budowa geologiczna omawianej jednostki wiąże się z występowaniem niewielkiej ilości kopalin. W granicach gminy znajdują się niewielkie udokumentowane złoża piasków i żwirów oraz surowce szklarskie i ilaste ceramiki budowlanej. Na kolejnym rysunku przedstawiono lokalizację tych złóż, natomiast w kolejnej tabeli przedstawiono ich krótką charakterystykę

Rysunek 14 Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9. Charakterystyka złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy Ostrzeszów

L.p.	Nazwa złoża	Kopalina	Powierzchnia (ha)	Zasoby (w tys. ton)		Stan zagospodarowania
				geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1	Budy Olszyna	surowce ilaste ceramiki budowlanej	15,3	1 364		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
2	Olszyna	surowce szklarskie	0,2	1,40		złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie
3	Ostrzeszów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	11,6	1 315		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
4	Ostrzeszów-Wieluńska	surowce ilaste ceramiki budowlanej	1,4	-		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
5	Rogaszyce	piaski i żwiry	5,1	1 087		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
6	Rogaszyce III	piaski i żwiry	2,6	104	104	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo
7	Rogaszyce IV	piaski i żwiry	1,8	343		złoże eksploatowane
8	Rogaszyce V	piaski i żwiry	2,0	91		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
9	Rogaszyce VI	piaski i żwiry	3,2	320		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
10	Rogaszyce VII	piaski i żwiry	6,0	836	836	złoże eksploatowane
11	Rojów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	1,2	70		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane
12	Rojów 2	surowce ilaste ceramiki budowlanej	1,9	53		złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo
13	Rojów I	surowce ilaste ceramiki budowlanej	1,8	49		złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane

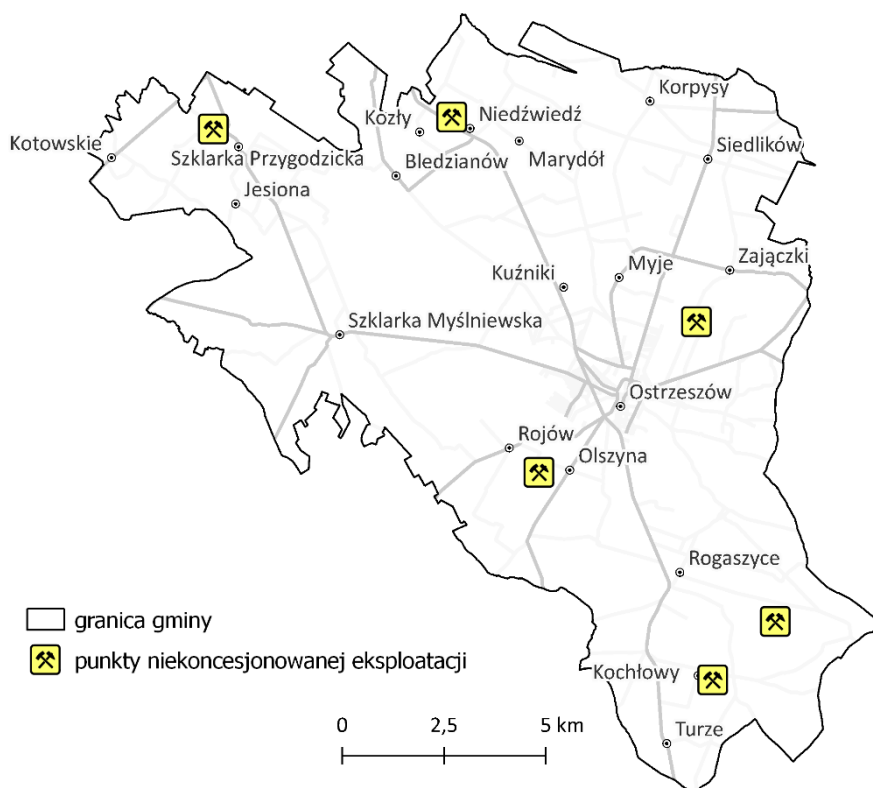
L.p.	Nazwa złoża	Kopalina	Powierzchnia (ha)	Zasoby (w tys. ton)		Stan zagospodarowania
				geologiczne bilansowe	przemysłowe	
14	Rojów II	surowce ilaste ceramiki budowlanej	0,9	23		złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce 2022

W 2021 roku wydobyte na podstawie uzyskanych koncesji było prowadzone jedynie na trzech złożach: Rogaszyce IV – wydobyto 16 tys. ton piasków i żwirów, Rogaszyce VII – wydobyto 120 tys. piasków i żwirów oraz Rojów II – wydobyto 4 tys. surowców ilastych ceramiki budowlanej, a w 2022 na dwóch: Rogaszyce IV – wydobyto 13 tys. ton piasków i żwirów oraz Rogaszyce VII – wydobyto 111 tys. piasków i żwirów.

W ramach realizowanego przez PIG-PIB projektu „Mapa Geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000” wykonana została również inwentaryzacja miejsc nielegalnej eksploatacji kopalin na terenie Polski. Rejestrowano wyrobiska i kamieniołomy o powierzchni powyżej 1 ara ze śladami świeżej eksploatacji. Wszystkie punkty niekoncesjonowanej eksploatacji zostały zweryfikowane w terenie. W stworzonej bazie znajdują się dane o ponad 3 600 punktach niekoncesjonowanej eksploatacji.

Na terenie gminy zinwentaryzowano kilka wyrobisk eksploatowanych bez koncesji – w miejscowościach Szklarka Przygodzicka, Niedźwiedź, Olszyna, Ostrzeszów Pustkowie, Kochłowy oraz Rogaszyce. Wyrobiska te stwarzają m.in. ryzyko degradacji okolicznego drzewostanu. Lokalizacje wskazano na rysunku 15.

Rysunek 15 Lokalizacja wyrobisk eksploatowanych bez koncesji na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne, Mapa Geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000

7.11 JAKOŚĆ GLEB

Obszar posiada dość niski potencjał agroekologiczny ze względu na małą przydatność rolniczą gleb – przeważają grunty orne V i VI klasy. Grunty orne pierwszej i drugiej klasy w ogóle nie występują. Gleby są tu mało urodzajne i mało żyzne, nadające się jedynie do uprawy mniej wymagających roślin. Są one również silnie podatne na degradację. W okresie wiosennych roztopów i jesieni, część łąk, a nawet gruntów ornych omawianego terenu bywa podtapiana lub okresowo zalana wodami rowów i rzek. Szczególnie narażone są dna dolin rzek Złotnica i Strzegowa.

Na zlecenie klientów Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Poznaniu prowadzi na terenie gminy bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania.

W tabeli 10 dokonano zestawienia wyników badań prowadzonych w latach 2021-2022. Łącznie dokonano analizy 171 próbek. Badania objęły 305,57 ha gleb, w tym 240,65 ha dotyczyło gruntów ornych, a 64,92 ha użytków zielonych.

Ocenie poddane były głównie gleby o bardzo lekkiej i lekkiej kategorii agronomicznej. Gleby takie są w dużym stopniu podatne na suszę. Znajomość kategorii agronomicznej pozwoliła ustalić potrzeby wapnowania oraz ocenić na podstawie liczb granicznych klasę zawartości przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebie. Dane z lat 2021-2022 potwierdzają, że gleby omawianego terenu cechują się nadmiernym zakwaszeniem klasyfikującym je do wapnowania oraz charakteryzującą niewystarczającą ilością makroelementów.

Tabela 10. Zestawienie wyników badań gleb z lat 2021-2022 – obszar gminy Ostrzeszów

L.p.	Oceniana kategoria		Próbki z lat 2021-2022	
			Liczba próbek	Udział
1	kategoria agronomiczna gleby	bardzo lekka	104	56%
		lekka	69	37%
		średnia	10	5%
		ciężka	3	2%
		organiczna	1	1%
2	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	109	58%
		kwaśny	36	19%
		lekko kwaśny	26	14%
		obojętny	8	4%
		zasadowy	8	4%
3	wapnowanie	konieczne	33	20%
		potrzebne	48	30%
		wskazane	44	27%
		ograniczone	21	13%
		zbędne	15	9%
4	fosfor	bardzo niska	102	63%
		niska	36	22%
		średnia	16	10%
		wysoka	6	4%
		bardzo wysoka	1	1%
5	potas	bardzo niska	77	48%
		niska	26	16%

L.p.	Oceniana kategoria		Próbki z lat 2021-2022	
			Liczba próbek	Udział
6	magnez	średnia	22	14%
		wysoka	17	11%
		bardzo wysoka	19	12%
		bardzo niska	104	56%
		niska	69	37%
		średnia	10	5%
		wysoka	3	2%
		bardzo wysoka	1	1%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu

Na terenie całego powiatu ostrzeszowskiego brak jest stwierdzonych terenów zagrożonych ruchami masowymi, a Starosta Ostrzeszowski nie prowadzi również takiego rejestru.

Na terenie gminy nie ma aktywnych mogiłników.

W rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie figurują nieruchomości położone na terenie gminy Ostrzeszów. W rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisk i szkód w środowisku również nie ma nieruchomości zlokalizowanych na obszarze gminy Ostrzeszów.

7.12 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (u.c.p.g), Miasto i Gmina Ostrzeszów odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a mieszkanioc/właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto Miasta i Gminy Ostrzeszów opłatę za gospodarowanie odpadami. Jednocześnie, Miasto i Gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odpadów.

W celu realizacji obowiązków wynikających z ustawy o u.c.p.g. Miasto i Gmina Ostrzeszów w drodze przetargu zawarła umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z firmą EKO-REGION Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie (oddział w Ostrzeszowie).

Na obszarze nie ma możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Wszystkie niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odbierane są przez firmę EKO-REGION Sp. z o. o. i zgodnie z zawartą umową, przekazywane do instalacji komunalnej.

Na terenie co do zasady obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych. W sezonie wiosennym corocznie odbywa się także objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Na terenie zlokalizowany jest również Punkt Selektywnego Zbierania odpadów Komunalnych, tzw. PSZOK. Mieści się on przy ulicy Ceglarskiej 1A w Ostrzeszowie (teren składowiska odpadów). Do punktu mieszkańcy mogą dostarczać odpady problemowe tj. przeterminowane leki, chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe), zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano – rozbiórkowe, zużyte opony do rozmiaru 1250 x 400 mm,

odpady zielone, opakowania ze szkła, opakowania z tworzyw sztucznych czy opakowania z papieru i tektury.

Na oficjalnym portalu Miasta i Gminy Ostrzeszów w zakładce „ochrona środowiska” dostępne są zasady segregacji odpadów, kalendarz wywozu śmieci, formularz deklaracji o wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi czy regulamin Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Dostępna jest również dla mieszkańców aplikacja mobilna „Miasto i Gmina Ostrzeszów”. Dzięki niej można m. in. otrzymywać na bieżąco powiadomienia o wywozie odpadów.

Średnio każdy mieszkaniec wytwarza około 380 kg odpadów komunalnych. Jest to wartość zbliżona do średniej dla całego województwa wielkopolskiego, ale najwyższa wśród gmin powiatu ostrzeszowskiego. W strukturze odpadów komunalnych zaznacza się wyraźna dominacja niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w tym m.in. osiągniąć odpowiedni poziom recyklingu. Osiągnięcie wymaganych prawem wskaźników świadczy o odpowiednim wdrożeniu i realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 31 grudnia 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w której określono w art. 3b ust. 1 minimalne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2021 i kolejne lata. W związku z powyższym zostało uchylone dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

W dniu 4 września 2021 roku zostało opublikowane Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, które zmieniło sposób wyliczania poziomów odzysku. Zgodnie ze zmienionymi przepisami poziom ten oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, przy czym przy obliczaniu tego poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziomy osiągnięte w latach 2021-2022 w zawarto w tabeli 11.

Tabela 11. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2021-2026

Rok	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
poziom przygotowania do późnego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – co najmniej	20	25	35	45	55	56
poziom osiągnięty	44,79	51,99				

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie za lata 2021-2022

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3b ust. 2a) gminy zobowiązane są również nie przekraczać poziomu składowania. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla

potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów.

Wymagane prawem poziomy obowiązywać będą dopiero od 2025 roku. Osiągnięte w latach 2021-2022 poziomy przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12. Poziom składowania w wysokości minimalnej dla lat 2025-2029

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]						
	2021	2022	2025	2026	2027	2028	2029
poziom składowania	-	-	30	30	30	30	30
poziom osiągnięty	2,02	1,03					

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie za lata 2021-2022

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obowiązuje nadal, mimo iż określa się ten poziom jedynie do dnia 16 lipca 2020 roku (maksymalny poziom – 35%). W tej sytuacji brak jest określenia poziomów na lata kolejne, niemniej jednak sprawozdanie w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” wymusza jego obliczenie. Dla obszaru objętego opracowaniem poziom ten w 2021 roku wyniósł 19,51%, a w 2022 roku – 0,77%.

Podsumowując, w latach 2021-2022 osiągnięto wymagane prawem wskaźniki recyklingu i odzysku, a zatem prawidłowo wdrożono i realizowano przyjęte obowiązki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Z uwagi na częściowo wiejski charakter obszaru istotnym problemem są także odpady powstające w gospodarstwach rolnych takie jak np. folia rolnicza czy opakowania po nawozach. Stosowanie różnego rodzaju tworzyw sztucznych w produkcji rolniczej ma wiele zalet, jednak materiały te nie są wolne od wad. Największym problemem jest krótki okres przydatności w procesie produkcji oraz brak możliwości wtórnego wykorzystania, ponieważ w praktyce uznawane są za materiały jednorazowego użytku. Wychodząc naprzeciw temu problemowi Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił program priorytetowy „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”, dzięki któremu rolnicy z obszaru gminy mogą bezpiecznie pozbyć się tych problematycznych odpadów. W 2022 roku rolnicy z terenu gminy zainteresowani odbiorem folii, siatki do owijania balotów, sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach, opakowań typu Big Bag powstałych w wyniku prowadzenia działalności rolniczej mogli złożyć wnioski na odbiór takich odpadów. Koszt z budżetu Miasta i Gminy Ostrzeszów na realizację tego zadania wyniósł 21 355,88 zł.

7.13 WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2020 poz. 1680), w 1998 roku w Polsce zakończono produkcję wyrobów zawierających azbest. Na posiadaczy wyrobów zawierających azbest nałożono obowiązek ich inwentaryzowania i przestrzegania specjalnych procedur w trakcie usuwania, transportu i ich składowania.

W dniu 14 lipca 2009 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę pn. „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032”, a następnie dnia 15 marca 2010 r. przyjęło uchwałę nr 39/2010

zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Tak długi okres obowiązywania programu został przyjęty ze względu na trwałość płyt azbestowo – cementowych i innych wyrobów zawierających azbest stosowanych w budownictwie oraz ich znaczne rozproszenie na terenie kraju. Dodatkowo czas ten wydłuża konieczność ponoszenia przez właścicieli nieruchomości, urządzeń oraz instalacji wysokich kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, a także nieuniknionych kosztów związanych z zakupem nowych wyrobów bezazbestowych, które zastąpią usunięte wyroby.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa (www.bazaazbestowa.gov.pl). Zgodnie z nią (dostęp na VII 2023 r.) na terenie gminy zinwentaryzowano około 2 949 Mg wyrobów zawierających azbest (głównie pod postacią falistych płyt azbestowo-cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe). Ilość wyrobów azbestowych usuniętych i unieszkodliwionych z obszaru gminy wynosi około 499 Mg, a ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia to wciąż 2 450 Mg (ok. 83% ogółu zinwentaryzowanych wyrobów).

Miasto i Gmina Ostrzeszów realizuje również przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Ostrzeszów z dnia 18 lutego 2016 roku nr XVI/97/2016 „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów”.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu prowadzi nabór wniosków na przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu dedykowany jednostkom samorządu terytorialnego i ich związkom, gdzie beneficjentem końcowym są osoby fizyczne – mieszkańcy gminy. W ramach tego naboru Fundusz podpisał z Miastem i Gminą Ostrzeszów umowy na kwoty:

- 2021 rok: łączny koszt realizacji zadania to 104 273,87 zł. Miasto i Gmina Ostrzeszów w roku 2021 r. na realizację zadania uzyskała dotację z WFOŚiGW w Poznaniu w kwocie 72 991,71 zł. Pozostała kwota – 31 282,16 zł – stanowiła środki z budżetu gminy. Zrealizowano 88 wniosków na wykonanie usługi usuwania wyrobów zawierających azbest na łączną ilość 262,24 Mg (tym 17,56 Mg w ramach demontażu, a 244,68 Mg w ramach odbioru),
- 2022 rok: łączny koszt realizacji zadania jest szacowany na 81 151,20 zł (zadanie będzie realizowane w 2023 roku). Miasto i Gmina Ostrzeszów na realizację zadania uzyskała dotację z WFOŚiGW w Poznaniu w kwocie 50 000,00 zł. Pozostała kwota – będą to środki z budżetu gminy. Planowane jest wykonanie usługi usuwania wyrobów zawierających azbest na szacunkową ilość 198 Mg (w tym 94 Mg w ramach demontażu, a 104 Mg w ramach odbioru).

7.14 SKŁADOWISKA ODPADÓW

Do 30 września 2022 r. przy ul. Ceglarskiej 1 w Ostrzeszowie funkcjonowało składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Zgodnie z decyzją marszałka województwa wielkopolskiego zostało ono zrekultywowane i obecnie znajduje się w fazie poeksploatacyjnej. Nadzór nad składowiskiem, w tym monitoring prowadzony jest przez firmę EKO-REGION Sp. z o. o. na podstawie:

- decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ostrzeszowie(decyzja Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 03.11.2020 r., znak: DSR-II-2-7241.8.2020),
- decyzji o wyrażeniu zgody na zamknięcie składowiska odpadów (decyzja Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 03.11.2020 r., znak: DSR-II 2.7241.1.2.2020, zmieniona decyzją z dnia 08.11.2021 r., znak: DSK-IV.7241.1.22.2021),
- pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków do kanalizacji innego podmiotu (decyzja Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu PGW z dnia 29.07.2022 r., znak: WR.RUZ.4210.111.2022.ER).

7.15 FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła dziesięć form ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Powołanie określonej formy ochrony przyrody odbywa się w różnych trybach.

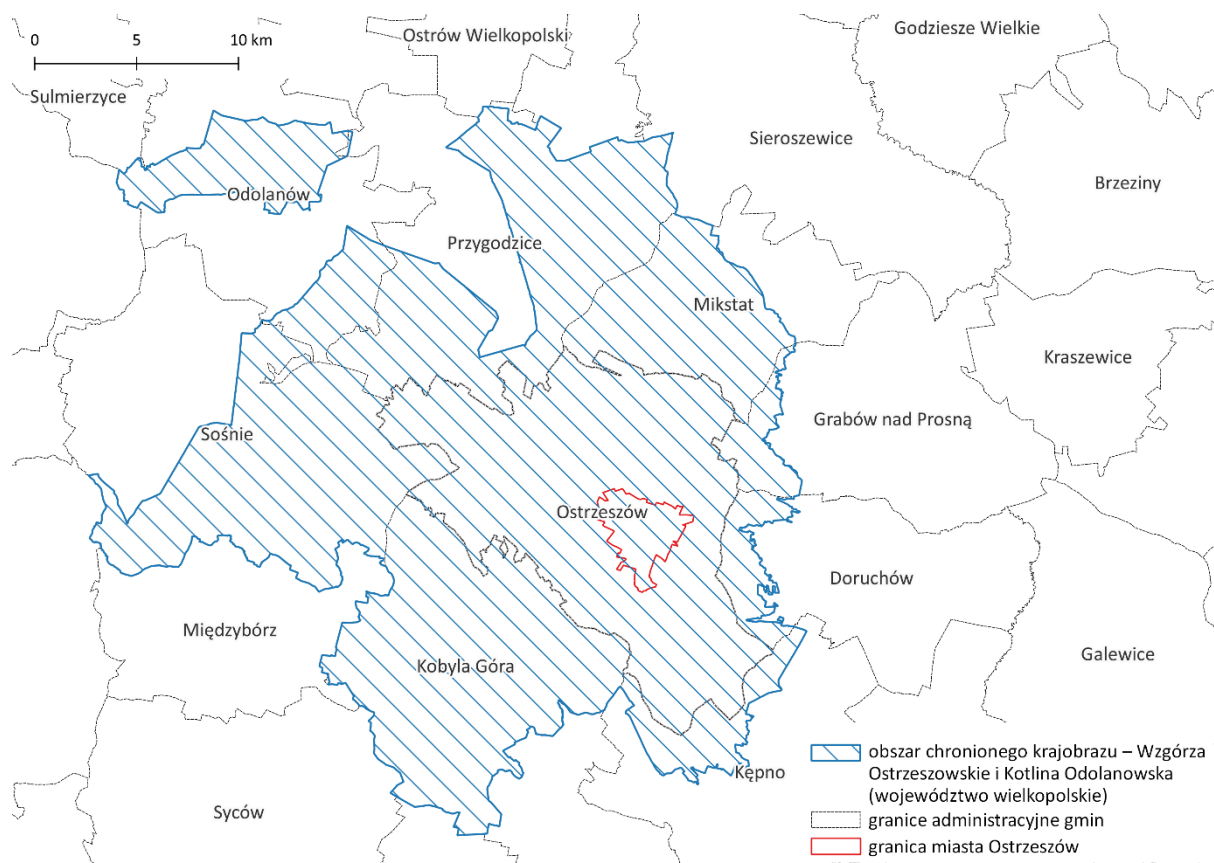
W granicach omawianego obszaru znajduje się jedna obszarowa forma ochrony przyrody, tj. obszar chronionego krajobrazu – Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (województwo wielkopolskie). Cały obszar gminy znajduje się w jej zasięgu.

Obszar został powołany Rozporządzeniem nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. Województwa Kaliskiego z dnia 25 września 1995 r. Nr 15, poz. 95) i łącznie zajmuje powierzchnię ok. 87 tys. ha. Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska należą do najbardziej wartościowych najciekawszych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym obszarów w regionie. Są najwyższą częścią Wału Trzebnickiego a Kotlina Odolanowska jest malowniczym obniżeniem terenu, częściowo zalesionym, z rozległymi łąkami i licznymi stawami rybnymi. Wyznaczenie obszaru ma na celu zabezpieczenie go przed zniszczeniem bądź degradacją oraz uwzględnienie znaczenia jako terenu przydatnego do zaspokajania ważnych potrzeb społecznych w zakresie regeneracji przyrody.

Chociaż włączenie gminy Ostrzeszów do obszaru chronionego krajobrazu z jednej strony chroni środowisko naturalne i walory krajobrazowe na tym terenie, to z drugiej jednak strony, w pewien sposób ogranicza jej rozwój gospodarczy poprzez szereg ograniczeń, z których najistotniejszymi są:

- zakaz lokalizowania nowych obiektów i instalowania nowych urządzeń, inwestycji szkodliwych dla środowiska oraz inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska lub trwale naruszyć walory krajobrazowe, lokalizacji budownictwa lotniskowego, poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- umieszczania tablic reklamowych poza obszarami zabudowanymi,
- likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem powodziowym.

Lokalizację obszaru na tle granic administracyjnych gminy wskazano na rysunku 16.

*Rysunek 16 Lokalizacja obszaru chronionego krajobrazu – Wzgórza Ostrzeszowskie
i Kotlina Odolanowska (województwo wielkopolskie)*

Źródło: opracowanie własne

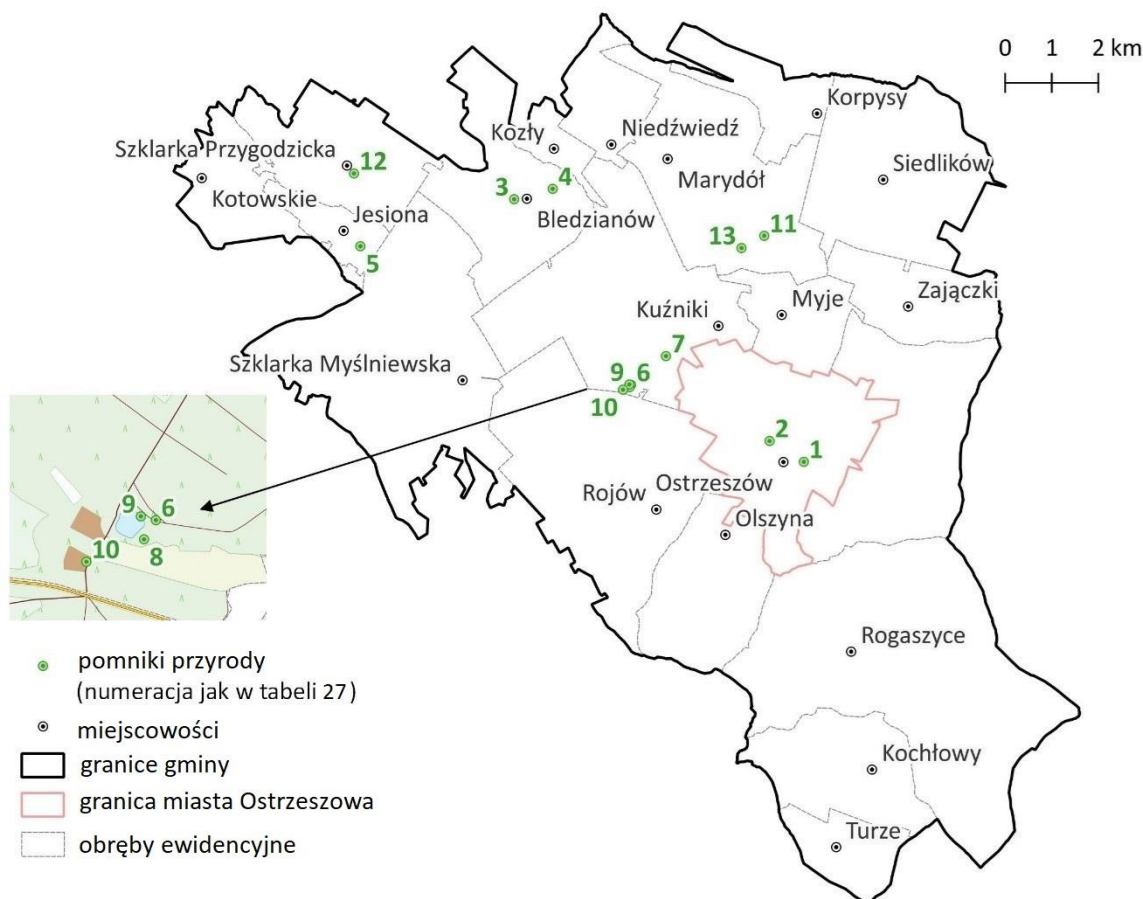
W granicach omawianego obszaru znajdują się również pomniki przyrody będące prawnie chronionymi tworem przyrody, szczególnie cennymi ze względów naukowych, zabytkowych czy kulturowych. Tą formą ochrony objęte są głównie ożywione twory przyrody, w tym przede wszystkim pojedyncze drzewa i ich grupy, ale pomnikami przyrody mogą zostać także krzewy i aleje drzew oraz twory przyrody nieożywionej: źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Ustanowienie pomnika następuje w drodze uchwały rady gminy. Nadzór nad ustanowionymi pomnikami przyrody sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów.

Wykaz pomników przyrody zgodnie z wykazem w centralnym rejestrze form ochrony przyrody prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska przedstawiono w tabeli 13. Lokalizacje pomników przyrody prezentuje rysunek 17.

Tabela 13. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ostrzeszów

L.p.	Obiekt	Nazwa	Gatunek	Data utworzenia	Lokalizacja		
					Działka ewidencyjna	Obręb ewidencyjny	Opis
1	drzewo	„Jedynka”	Daglezja zielona - <i>Pseudotsuga menziesii</i>	16.03.16	4140	Ostrzeszów - miasto	Rośnie przy ul. Łąkowej 1 na terenie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Ostrzeszowie im. Henryka Sienkiewicza.
2	drzewo	bez nazwy	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	30.12.83	2300/4	Ostrzeszów - miasto	Rośnie na terenie Szkoły Podstawowej Nr 3 w Ostrzeszowie.
3	drzewo	bez nazwy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	15.12.95	360	Bledzianów	Rośnie przy cieku wodnym Strzegowa.
4	drzewo	„Staś”	Dąb czerwony - <i>Quercus rubra</i>	22.01.19	154	Bledzianów	Rośnie w miejscowości Bledzianów 55.
5	drzewo	bez nazwy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	28.05.96	58/1	Jesiona	Rośnie na terenie posesji Jesiona 4.
6	drzewo	„Dąb Izidor”	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	24.09.10	301/2	Kuźniki	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Aniołki, pododdział 120 c.
7	drzewo	„Dąb Wincenty”	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	24.09.10	299	Kuźniki	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Aniołki, pododdział 118 b.
8	drzewo	„Wiąz Marian”	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	29.12.10	301/2	Kuźniki	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Aniołki, pododdział 118b.
9	drzewo	„Lipa Marusia”	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	24.09.10	301/2	Kuźniki	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Aniołki, pododdział 120 g.
10	drzewo	bez nazwy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	28.02.57	295/2	Kuźniki	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Przedborów, Leśnictwo Aniołki przy osadzie leśnictwa oddział 129f.
11	drzewo	bez nazwy	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	28.02.57	535	Marydół	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Marydoły, oddz. 50 d - wg RDOŚ, 52 d.
12	drzewo	„Michalina”	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	19.10.01	635	Szklarka Przygodzicka	Rośnie przy budynku byłej szkoły podstawowej w miejscowości Szklarka Przygodzicka.
13	drzewo	bez nazwy	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	28.02.57	538	Marydół	Rośnie na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego w Nadleśnictwie Przedborów, Leśnictwo Marydoły, oddz. 52 c.

Źródło: CRFOP

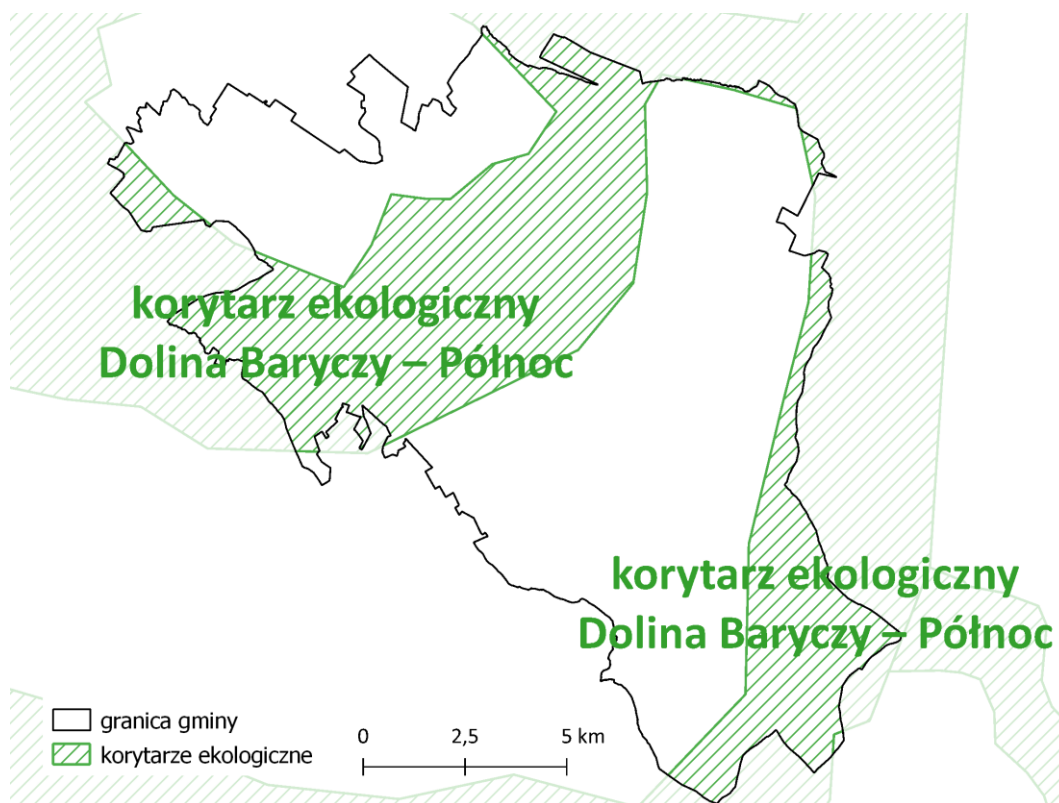

Rysunek 17 Lokalizacja pomników przyrody

Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Baryczy – Północ”. Korytarz ten jest jednym z najważniejszych obszarów wodno-błotnych w kraju i mający kluczową rolę w zapewnieniu swobody ruchu dla zwierząt, umożliwiając im migrację, poszukiwanie pożywienia, zakładanie nowych terenów lęgowych i unikanie skutków izolacji. Dzięki temu obszar ten przyczynia się do zachowania różnorodności biologicznej oraz równowagi ekosystemów. Lokalizacje wskazano na rysunku 18.

Rysunek 18 Korytarz ekologiczny „Dolina Baryczy – Północ” przebiegający przez obszar gminy

Źródło: opracowanie własne

7.16 GOSPODARKA LEŚNA

Omawiany obszar administracyjnie przynależy do trzech nadleśnictw:

1. Antonin – północno-zachodnia gminy,
2. Syców – południowa część,
3. Przedborów – centrum gminy.

Łączna powierzchnia lasów na omawianym terenie według danych GUS na stan 31.12.2022 r. wynosi 7 356,96 ha. Stopień lesistości jest wysoki i wynosi około 39%. Dla porównania lesistość powiatu ostrzeszowskiego to około 35%, a województwa wielkopolskiego – 26%. Średnia dla Polski to około 30%. Lasy skoncentrowane w zwartym kompleksie pomiędzy Ostrzeszowem, Szklarką Myślniewską, Marydolem i Kuźnikami. Dominuje drzewostan sosnowy z domieszką świerku, brzozy brodawkowatej, dębu szypułkowego i olszy czarnej. Inne gatunki (np. buk pospolity, jodła pospolita czy jesion wyniosły) mają mniejsze znaczenie lasotwórcze.

Ostatnie lata charakteryzują się dużym nasileniem występowania niekorzystnych zjawisk klimatycznych takich jak: bezśnieżne zimy z dużą liczbą dni o dodatnich temperaturach, długotrwałe susze, niekorzystny rozkład opadów w ciągu roku czy ekstremalne zjawiska pogodowe. W osłabionych drzewostanach sosnowych pojawiają się szkodniki pierwotne: brudnica mniszka czy borecznik sosnowy. Od kilku lat szkodnikiem wtórnym, który stanowi najistotniejszy problem drzewostanu sosnowego jest kornik ostrozębny. Szkodnik ten pojawia się przede wszystkim w drzewostanach sosnowych osłabionych długotrwałymi suszami, szkodami po wiatrach, a także chorobą zamierania pędów sosny wywołanej przez *Sphaeropsis sapinea* (gatunek grzybów). Zagrożenie ze strony pasożytniczych grzybów występuje głównie w drzewostanach sosnowych na gruntach porolnych, szczególnie od huby korzeniowej i opieńki.

Na terenie gminy (a także całego powiatu ostrzeszowskiego) zlokalizowany jest jeden zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Baza magazynowo-przeładunkowa gazu płynnego z rozlewnią PHU Marian Lamek, Rojów, ul. Wrocławska 45, 63 – 500 Ostrzeszów, gdzie znajdują się trzy zbiorniki magazynowe gazu płynnego w wersji kopcowej o pojemności dwa po 150 m³ każdy i 197 m³ oraz trzy zbiorniki magazynowe gazu płynnego w wersji naziemnej o pojemności po 54 m³ każdy. Na stronie internetowej Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrzeszowie znajduje się dostępna dla mieszkańców instrukcja o postępowaniu mieszkańców na wypadek powstania poważnej awarii przemysłowej na terenie zakładu⁵.

Na omawianym terenie zlokalizowany jest także zakład stwarzający potencjalne zagrożenie poza swoim terenem – zakład przetwórstwa spożywczego Drop S.A. w Ostrzeszowie przy ul. Wojska Polskiego, gdzie znajduje się instalacja chłodnicza, w której czynnikiem roboczym jest amoniak.

Pewne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii stanowią również stacje paliw jak również ruchliwe drogi (w szczególności odcinki dróg krajowych nr 11 i 25 oraz drogi wojewódzkie nr 444 i 449). W razie poważnego wypadku może bowiem dojść do wycieku niebezpiecznych substancji i w konsekwencji do skażenia środowiska.

Zgodnie z prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska rejestrem zdarzeń o znamionach poważnej awarii na omawianym obszarze w latach 2021-2022 takich zdarzeń nie odnotowano. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostrzeszowie na bieżąco współpracuje z samorządem lokalnym eliminując powstałe zagrożenia, zgodnie z aktualnymi potrzebami oraz możliwościami.

7.18 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W skład zasobu Narodowego Instytutu Dziedzictwa wchodzi dokumentacja związana z prawną ochroną zabytków, czyli decyzjami administracyjnymi o wpisie do rejestru zabytków, wydawanymi przez wojewódzkich konserwatorów. Na dokumentację rejestrową składają się decyzje o wpisie do rejestru, decyzje zmieniające treść wcześniejszych decyzji, sprostowania decyzji, zawiadomienia o zmianach numerów rejestru, decyzje wydane przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu skreślające zabytek z rejestru oraz odmawiające skreślenia.

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księga A) według stanu na 30 września 2023 roku zagregowany do obszaru gminy Ostrzeszów obejmuje następujące obiekty:

1. Miejscowość Kochłowy:
 - zespół dworski, nr rej.: 164/Wlkp/A z 16.04.2004:
 - dwór, pocz. XX, 1920,
 - park, XIX/XX
2. Miejscowość Olszyna:
 - kościół pw. św. Wawrzyńca, szach., 1820-21, nr rej.: 527/Wlkp/A z 31.12.1990
3. Miasto Ostrzeszów:
 - układ urbanistyczny oraz warstwy archeologiczno-kulturowe, przed 1283, nr rej.: 674/A z 27.05.1993,
 - kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, ul. Farna, 1337, XV, nr rej.: 523/Wlkp/A z 31.12.1990,

⁵ <https://www.gov.pl/web/kppsp-ostreszow/zagrozenie-powaznymi-awariami>

- kościół fil. pw. św. Mikołaja, ul. św. Mikołaja, drewn., 1758, nr rej.: 707/Wlkp/A z 1.08.1956 i z 1.09.2008,
 - cmentarz kościelny, nr rej.: jw.,
 - kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. Chrystusa Króla, ul. Zamkowa 14, 1859-61, nr rej.: 732/Wlkp/A z 29.12.2008,
 - cmentarz kościelny, jw.,
 - ruiny zamku z basztą, XIV, nr rej.: 524/Wlkp/A z 16.06.1965,
 - ratusz, 1840, nr rej.: 525/Wlkp/A z 10.09.1998,
 - budynek produkcyjny gazowni, ul. Sportowa 6a, 1905, nr rej.: 807/Wlkp/A z 28.07.2010,
 - wodociągowa wieża ciśnień, ul. Sikorskiego 54, 1916, nr rej.: 655/Wlkp/A z 7.09.1998,
 - zespół klasztorny bernardynów, ob. nazaretanek, ul. Leśna - Klasztorna: nr rej.: 823/Wlkp/A z 7.01.1954, z 6.11.1965 i z 22.11.2010:
 - kościół, ob. pw. św. Michała Archanioła, 1660-80, 1709-41
 - klasztor, 1660-80, 1 poł. XVIII
 - kaplica pw. św. Judy Tadeusza, 1722
 - cmentarz, ob. dziedziniec kościelny
 - ogrodzenie cmentarza kościelnego z bramą, mur., 1784
 - ogrody i sady klasztorne (teren), XVII – XX
 - ogrodzenie d. ogrodów, od strony u. Klasztornej, mur., XVIII, XX
 - aleja lipowa do kościoła
4. Miejscowość Rojów:
- dwór, drewn., XVIII/XIX, nr rej.: 40 z 3.11.1958
5. Miejscowość Siedlików:
- kościół pw. św. Andrzeja Apostoła, drewn., 1778, nr rej.: 528/Wlkp/A z 31.12.1990.

W rejestrze zabytków archeologicznych znajduje się także stanowisko osadnicze „Ostrzeszów” datowane na 2 poł. XIII w. – koniec XVIII w. Ruiny zamku położone są w dolinie rzeki Strzegowi, na sztucznie usypanym wzniesieniu, we wschodniej części miasta.

7.19 POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Założenia programowe POŚ mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego Miasta i Gminy Ostrzeszów. W odniesieniu do założonych celów można więc wymienić następujące zmiany będące wynikiem braku realizacji programu:

- zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych źródeł komunalno-bytowych skutkujące pogorszeniem stanu jakości powietrza,

- zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych oraz pogorszenie stanu technicznego dróg skutkujące pogorszeniem stanu jakości powietrza i klimatu akustycznego Miasta i Gminy,
- niedostosowanie sieci elektroenergetycznej do dynamicznego rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- pogłębienie problemu suszy,
- przedostawanie się do środowiska zanieczyszczeń ze zbiorników bezodpływowych na skutek niewłaściwej ich eksploatacji, braku monitoringu,
- zwiększenie presji związanej z wydobyciem kopalin,
- degradacja gleb i powierzchni ziemi,
- nieefektywne gospodarowanie odpadami i wzrost ich ilości będące wynikiem braku zapewnienia właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów (w tym wyrobów azbestowych),
- stagnacja lub pogorszenie stanu terenów cennych przyrodniczo,
- zwiększenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów,
- pogorszenie stanu wiedzy na temat jakości środowiska.

8 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia osobnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy zawarte są w **ROZDZIALE 11**.

9 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych (fale ciepła, fale chłodu, opady nawałne, wichury, susze),
- przekroczenia standardów jakości powietrza [głównie benzo(a)piren oraz ozon] na skutek dominacji indywidualnych systemów grzewczych, emisji liniowej zanieczyszczeń w rejonie drogi krajowej nr 11, wzrastającej liczby pojazdów samochodowych i ciągników, mało rozwiniętego ciepłownictwa sieciowego, przebiegu dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok,
- możliwe w przyszłości niedostosowanie sieci elektroenergetycznej do dynamicznego rozwoju OZE,
- zły stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- silne zagrożenie suszą,
- wciąż duża liczba zbiorników bezodpływowych,
- zakwaszenie gleb,
- dominujący udział odpadów zmieszanych w strukturze odpadów komunalnych,
- wciąż duża ilość wyrobów zawierających azbest pozostałych do usunięcia,
- monokultura sosnowa narażona na atak organizmów szkodliwych,
- zmiany klimatyczne negatywnie wpływające na drzewostan.

Założeniem projektu POŚ jest stopniowa eliminacja ww. problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nieinwestycyjnym.

10 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych

W niniejszej części dokumentu dokonano analizy zgodności celów projektu Programu z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym. Porównanie to pełni rolę oceny spójności celów projektowanego dokumentu z celami innych dokumentów strategicznych.

Dokumenty międzynarodowe to przede wszystkim:

- Zrównoważona Europa 2030 - Polityka, strategia i przepisy UE dotyczące celów środowiskowych oraz celów w dziedzinie energii i klimatu do 2030 roku,
- Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ),
- Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS),
- Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”.

Ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030 w ramach „Zrównoważonej Europy 2030” obejmują cele unijne i cele polityczne na okres od 2021 do 2030 r. Kluczowy cel na 2030 r. to co najmniej 55% redukcji emisji gazów cieplarnianych (od poziomów z 1990 r.). W tym kontekście należy przedstawić, iż jednym z głównych celów opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” jest OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW poprzez takie zadania jak:

- ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMO-MODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ,

- KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO,
- OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI Z BUDYNKÓW MIESZKALNYCH - DOTACJE NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA, TERMOMODERNIZACJĘ,
- ORGANIZACJA, ROZWÓJ I MODERNIZACJA TRANSPORTU ZBIOROWEGO.

Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21 to jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia w których człowiek oddziałuje na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna.

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” odnosi się do niektórych wymienionych założeń i celów wprost poprzez realizację kierunków interwencji takich jak:

- OGRANICZENIE PRESJI ZWIĄZANEJ Z WYDOBYCIEM KOPALIN,
- PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM SUSZY,
- ZMNIEJSZANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ ZE ŹRÓDEŁ PUNKTOWYCH I ROZPROSZONYCH ŹRÓDEŁ KOMUNALNO-BYTOWYCH,
- ZAPOBIEGANIE DEGRADACJI GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI

i w tym sensie należy uznać, że jest z nimi spójny.

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko

Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety” będzie realizował cele tematyczne i priorytety inwestycyjne określone w stosownych rozporządzeniach UE dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z określonymi zasadami dla Programu wybrano następujące cele tematyczne:

- CT 6 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami,
- CT 7 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- CT 10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

Wszystkie cele określone w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” są spójne z Siódmym Programem działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”:

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- ZASPOKOJENIE OBECNEGO I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH,
- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ROZWÓJ ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.
- WZROST WIEDZY O STANIE ŚRODOWISKA ORAZ ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW.

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska Miasta i Gminy Ostrzeszów, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został również z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego zawarte są **ROZDZIALE 4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI** – w tabeli 1.

Oznacza to, że wyznaczone w „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” są z nimi komplementarne, czyli wzajemnie się uzupełniają i nie są ze sobą sprzeczne. Projekt Programu uwzględnia również zapisy dotychczas obowiązującego programu ochrony środowiska, ponieważ ważnym aspektem prowadzenia polityki ochrony środowiska jest ciągłość podejmowanych działań.

11 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM I NA TE ELEMENTY

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” wyznacza 12 celów ekologicznych, a w ramach nich kilkadziesiąt zadań/przedsięwzięć, które mają zadanie służyć osiągnięciu tych celów.

W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie realizacyjnym POŚ.

Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań.

Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

11. Obszary chronionego krajobrazu,
12. Pomniki przyrody,

13. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
14. Ludzie,
15. Woda,
16. Powietrze i klimat,
17. Powierzchnia ziemi,
18. Krajobraz,
19. Zasoby naturalne,
20. Zabytki i dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego Programu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Jak wspomniano wcześniej, określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Oddziaływania pozytywne oznaczono kolorem **zielonym**, możliwe negatywne – kolorem **żółtym**, negatywne znaczące – **czerwonym**.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska. Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć **jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ** na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania (oznaczone bez koloru). W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania.

Oddziaływania bezpośrednie oznaczono literą „B”, pośrednie literą „P”, wtórne – „W”, skumulowane – „SKUM”.

W zależności od czasu trwania oddziaływań zastosowano symbolikę:

- oddziaływanie krótkoterminowe – „→”
- oddziaływanie średnioterminowe – „⇒”
- oddziaływania długoterminowe – „⇨”.

Przy określeniu częstotliwości oddziaływania podział przedstawia się następująco:

- stałe – symbol „∞”,
- chwilowe – symbol „●”.

Oddziaływania bezpośrednie to oddziaływania będące bezpośrednim skutkiem działania, które zachodzi w środowisku w bezpośrednim i oczywistym związku przyczynowo-skutkowym. Oddziaływania pośrednie to te będące skutkiem nie wyrażającym się w bezpośrednim i oczywistym związku przyczynowo-skutkowym, które jest skutkiem oddziaływań bezpośrednich. Oddziaływania wtórne ujawniają się w dłuższej perspektywie czasu będące efektem oddziaływań bezpośrednich i pośrednich. Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane

wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami.

W zależności od czasu trwania oddziaływań wyróżnić należy:

- oddziaływania krótkoterminowe – przejściowe, najczęściej o odwracalnych skutkach, zazwyczaj ograniczone do etapu realizacji działań/przedsięwzięć,
- oddziaływania średnioterminowe – przejściowe, ustępujące w ciągu kilkunastu miesięcy od daty zaistnienia oddziaływania.,
- oddziaływania długoterminowe – wieloletnie, które ustąpią w ciągu kilku lat.

Oddziaływania stałe oznaczają, że są rozłożone w czasie i realizowane w sposób ciągły, natomiast oddziaływania chwilowe dotyczą przedsięwzięć jednostkowych, pojedynczych, których realizacja będzie mieć określony w czasie termin (np. rok, kilka miesięcy).

Tabela 16. Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska

Obszar interwencji	Nr zadania	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
			Obszary chronionego krajobrazu	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	1.1	ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie)	W, ∞, ∞	W, ∞, ∞	W, ∞, ∞	B, ∞, ∞		B, ∞, ∞				B, ∞, ∞
	1.2	KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO				W, ∞, ∞		W, ∞, ∞	W, ∞, ∞	W, ∞, ∞		W, ∞, ∞
	1.3	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA ENERGOOSZCZĘDNE				W, ∞, ∞		B, ∞, ∞		W, ∞, ∞		
	1.4	ROZWÓJ SIECI CIEPŁOWNICZEJ	P, →, •		B, →, •	W, ∞, ∞		B, ∞, ∞	B, →, •	B, →, •		W, ∞, ∞
	1.5	ROZWÓJ SIECI GAZOWEJ	P, →, •		B, →, •	W, ∞, ∞		B, ∞, ∞	B, →, •	B, →, •	B, ∞, ∞	W, ∞, ∞
	1.6	OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI Z BUDYNKÓW MIESZKALNYCH - DOTACJE NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA (w tym realizacja programu „Czyste Powietrze”)	W, ∞, ∞	W, ∞, ∞	W, ∞, ∞	B, ∞, ∞		B, ∞, ∞				B, ∞, ∞
	1.7	WNIKLIWE PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ DOTYCZĄCYCH WYDAWANIA POZWOLEŃ NA EMISJĘ GAZÓW I PYŁÓW						W, ∞, ∞				W, ∞, ∞
	1.8	ORGANIZACJA, ROZWÓJ I MODERNIZACJA TRANSPORTU ZBIOROWEGO				W, ∞, ∞		B, ∞, ∞				
	1.9	UTRZYMANIE NA DROGACH PUBLICZNYCH MIASTA OSTRZESZÓWA STREFY PŁATNEGO PARKOWANIA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH				W, ∞, ∞		B, ∞, ∞		W, ∞, ∞		
	1.10	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ	P, →, •		B, →, •	W, ∞, ∞		B, ∞, ∞	B, →, •	W, ∞, ∞		
ZAGROŻENIA HAŁASEM	2.1	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH	P, →, •		B, →, •	W, ∞, ∞		B, ∞, ∞	B, →, •	W, ∞, ∞		
	2.2	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH	P, →, •		B, →, •	W, ∞, ∞		B, ∞, ∞	B, →, •	W, ∞, ∞		
	2.3	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH	P, →, •		B, →, •	W, ∞, ∞		B, ∞, ∞	B, →, •	W, ∞, ∞		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW NA LATA 2023-2026”

Obszar interwencji	Nr zadania	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
			Obszary chronionego krajobrazu	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	2.4	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH	P, →, ●		B, →, ●	W, ⇄, ∞		B, ⇄, ∞	B, →, ●	W, ⇄, ∞		
	2.5	WNIKLIWE PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ DOTYCZĄCYCH WYDAWANIA DECYZJI O DOPUSZCZALNYM POZIOMIE HAŁASU				W, ⇄, ∞		W, ⇄, ∞				
POLA ELEKTRO-MAGNETYCZNE	3.1	KONTROLA INSTALACJI EMITUJĄCYCH PEM				W, ⇄, ∞		W, ⇄, ∞				W, ⇄, ∞
	3.2	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ	P, →, ●		B, →, ●	W, ⇄, ∞			B, →, ●	B, →, ●		
	3.3	PRZYŁĄCZANIE INSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII DO SIECI				B, ⇄, ∞		B, ⇄, ∞				W, ⇄, ∞
GOSPODAROWANIE WODAMI	4.1	REALIZACJA PROGRAMU „MOJA WODA”				B, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞		B, →, ●	W, →, ●		
	4.2	REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH	P, →, ●		P, →, ●	W, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞		B, →, ●	W, ⇄, ∞		
	4.3	MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI	P, →, ●		P, →, ●	W, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞		B, →, ●	W, ⇄, ∞		
	4.4	BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ROGĄSZYCACH				W, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞					
	4.5	BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZKLARCE PRZYGDZICKIEJ				W, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞					
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	5.1	MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ	P, →, ●		P, →, ●	B, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞		B, →, ●	B, →, ●		W, ⇄, ∞
	5.2	MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	P, →, ●		P, →, ●	B, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞		B, →, ●	B, →, ●		W, ⇄, ∞
	5.3	DOTACJE NA WYKONANIE PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW				W, ⇄, ∞	B, ⇄, ∞					
	5.4	KONTROLA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW				W, ⇄, ∞	W, ⇄, ∞		W, ⇄, ∞			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW NA LATA 2023-2026”

Obszar interwencji	Nr zadania	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
			Obszary chronionego krajobrazu	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
ZASOBY GEOLOGICZNE	6.1	UDZIELANIE KONCESJI NA WYDOBYWANIE KOPALIN PO SZCZEGÓŁYM ROZPOZNANIU				W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞		W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	
	6.2	REKULTYWACJA OBSZARÓW POEKSPLOATACYJNYCH ORAZ PROWADZENIE MONITORINGU POEKSPLOATACYJNEGO	P, ⅓, ∞	P, ⅓, ∞	P, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞			B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞		
	6.3	PROWADZENIE BIEŻĄCEJ KONTROLI PRZESTRZEGANIA WYDANYCH KONCESJI ORAZ ELIMINACJA EKSPLOATACJI BEZ KONCESJI							B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	
GLEBY	7.1	IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH HISTORYCZNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIERZCHNI ZIEMI ORAZ PROWADZENIE TAKIEGO WYKAZU							B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞		
	7.2	IDENTYFIKACJA OSUWISK ORAZ PROWADZENIE TAKIEGO REJESTRU							B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞		
	7.3	UWZGLĘDNIANIE W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYMAGAŃ PRZEPISÓW OCHRONY ŚRODOWISKA	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞
	7.4	REGENERACJA GLEB POPRZECZ ICH WAPNOWANIE				W, ⅓, ∞			B, ⅓, ∞		W, ⅓, ∞	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	8.1	ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞			B, ⅓, ∞			
	8.2	USUWANIE I UNIESZKODLIWIANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST				B, ⅓, ∞				B, ⅓, ∞		B, ⅓, ∞
	8.3	USUWANIE ODPADÓW POWSTAJĄCYCH W ROLNICTWIE				W, ⅓, ∞			B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞		
	8.4	NADZÓR NAD SKŁADOWISKIEM ODPADÓW PRZY UL. CEGLARSKIEJ W OSTRZESZÓWIE W FAZIE POEKSPLOATACYJNEJ							B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞		
ZASOBY PRZYRODNICZE	9.1	USTANAWIANIE NOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY	B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞
	9.2	ZALESIANIE NOWYCH TERENÓW	B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	B, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW NA LATA 2023-2026”

Obszar interwencji	Nr zadania	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
			Obszary chronionego krajobrazu	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	9.3	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ				W, ⅓, ∞			P, →, ●	P, →, ●		W, ⅓, ∞
	9.4	BIEŻĄCE UTRZYMANIE ORAZ TWORZENIE TERENÓW ZIELENI URZĄDZONEJ (W TYM: REWITALIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ W OSTRZESZOWIE)	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞		
	9.5	SZCZEGÓŁOWE PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ W SPRAWIE WYCINKI DRZEW I KRZEWÓW			W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞				W, ⅓, ∞		
	9.6	PROWADZENIE NADZORU NAD GOSPODARKĄ LEŚNĄ W LASACH NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞						W, ⅓, ∞		
POWAŻNE AWARIE	10.1	KONTROLA ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA ŚRODOWISKA	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞		
	10.2	FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH				W, ⅓, ∞						B, ⅓, ∞
	10.3	WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞
OBEJMUJĄCY WSZYSKIE OBSZARY INTERWENCJI	11.1	PROWADZENIE POMIARÓW NATĘŻENIA RUCHU W RAMACH GENERALNEGO POMIARU RUCHU ORAZ MONITORING HAŁASU				W, ⅓, ∞		W, ⅓, ∞				
	11.2	MONITOROWANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH				W, ⅓, ∞		W, ⅓, ∞				
	11.3	PROWADZENIE MONITORINGU JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH				W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞				W, ⅓, ∞	
	11.4	MONITOROWANIE JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA				W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞				W, ⅓, ∞	
	11.5	MONITOROWANIE GLEB UŻYTKOWANYCH ROLNICZO							W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	W, ⅓, ∞	
	11.6	KONTROLA PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞
	11.7	OPRACOWANIE I PUBLIKACJA RAPORTÓW Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA				W, ⅓, ∞						

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW NA LATA 2023-2026”

Obszar interwencji	Nr zadania	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
			Obszary chronionego krajobrazu	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	11.8	PROMOWANIE POSTAW PROEKOLOGICZNYCH POŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO PRZEDSZKOLI	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞
	11.9	PROWADZENIE AKCJI EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH (PRZYKŁADY: TRANSPORT NISKOEMISYJNY, OZE, SIEĆ 5G, SKUTKI ZMIAN KLIMATYCZNYCH, OSZCZĘDZANIE WODY, ZWIĘKSZANIE RETENCJI WODNEJ W GOSPODARSTWIE, PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE ZE ŚCIEKAMI, OBSZARY CHRONIONE WOKÓŁ NAS, NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA)	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞	SKUM, ⅓, ∞

Źródło: opracowanie własne

Działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne.

Należy zaznaczyć, iż konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o określone dane projektowe i lokalizacyjne na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych (konkretnych) inwestycji. Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w jak najmniejszym stopniu pogorszyło ono stan środowiska (lub żeby negatywne oddziaływania w ogóle nie wystąpiły).

Zadania uwzględnione w POŚ realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

W kolejnej tabeli przedstawiono typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury liniowej oraz obiektów budowlanych).

Tabela 17. Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury liniowej oraz obiektów budowlanych)

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
Wody podziemne i powierzchniowe	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	Celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Na etapie realizacji inwestycji, może teoretycznie nastąpić, przy niewłaściwie prowadzonych pracach negatywne oddziaływanie na środowisko wodne w miejscu i otoczeniu realizowanej inwestycji. W następstwie prac budowlanych nastąpić może również ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe. Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno - gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
		podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.
Gleby i powierzchnia terenu	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	W związku z realizacją inwestycji główne oddziaływania, jakie mogą być generowane na etapie budowy będą dotyczyć następujących aspektów: – przekształcenia rzeźby terenu, – niszczenia pokrywy glebowej na skutek używania ciężkiego sprzętu i zagęszczania profilu glebowego lub też jej całkowitego usuwania, jako warstwy gruntu nie nadającej się do posadowienia obiektów, – przemieszczania mas ziemnych, składowania, a nawet wymiany gruntów, – zanieczyszczenia fizyko-chemicznego gruntu substancjami i materiałami stosowanymi w trakcie prowadzenia prac, – zmiana stosunków wodnych: przesuszenie lub podtopienie gruntu, – możliwość zniszczenia głębiej położonych warstw geologicznych w skutek zdjęcia humusu, – narażenie wydobytej ziemi na działanie czynników atmosferycznych, – wyłączenie z eksploatacji gruntów rolnych w skutek trwałego zajęcia terenu pod projektowane inwestycje.
Powietrze	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	Na etapie realizacji inwestycji źródłem oddziaływań w zakresie emisji pyłów i gazów mogą być: – maszyny budowlane, – pojazdy transportujące materiały służące do budowy, – przechowywanie sypkich materiałów budowlanych, – szlifowanie i cięcie materiałów budowlanych, – prace wykończeniowe z wykorzystaniem materiałów zawierających rozpuszczalniki organiczne i inne substancje mogące przedostawać się do powietrza, – kładzenie mas bitumicznych.

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
		Spośród wymienionych źródeł najistotniejszy wpływ na jakość powietrza w okresie realizacji przedsięwzięcia mają ciężkie roboty budowlane i transport materiałów sypkich.
Klimat akustyczny	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	Podczas wykonywania prac budowlanych, na obszarach sąsiadujących z terenem budowy, może lokalnie wystąpić pogorszenie klimatu akustycznego. Roboty będą obejmować wykonywanie prac ziemnych, dowóz materiałów do budowy przy użyciu sprzętu ciężkiego. Istotnym punktem podczas budowy jest transport surowców oraz materiałów, a także odpadów w okolicy placu budowy, jak również poza terenem budowy. Wykonanie prac wymaga użycia różnorodnych maszyn budowlanych takich jak koparki, spycharki, dźwigi, samochody ciężarowe itp. oraz urządzenia odznaczające się dużą mocą akustyczną takie jak szlifierki, piły itp. Wymienione operacje technologiczne i stosowane maszyny oraz urządzenia będą źródłem hałasu. Podczas budowy wytwarzany hałas będzie odznaczać się dużą zmiennością czasową jak również jego natężeniem. Rozkład czasowy emitowanego hałasu będzie dotyczył pory dnia, kiedy to będą wykonywane prace. Jednocześnie zmienność czasowa będzie uzależniona od postępów wykonywanych prac oraz harmonogramu ich wykonywania. Natężenie hałasu będzie uzależnione od rodzaju wykonywanych robot i użytkowanych urządzeń.
Krajobraz	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	W fazie budowy oddziaływanie na krajobraz będzie dotyczyć powstania placu budowy, tymczasowych dróg, miejsc magazynowania materiałów i odpadów. Sam plac budowy jako miejsce obniżające walory krajobrazowe będzie oddziaływać w sposób krótkotrwały i po zakończeniu robót oddziaływanie to ustąpi. Zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego” przyjętym Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego teren gminy położony jest poza granicami krajobrazów priorytetowych.
Ludzie	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH,	Faza realizacji wiązać się będzie głównie z zagrożeniem zdrowia i życia ludzi pracujących na terenie budowy oraz pobliskich mieszkańców. Oddziaływanie te związane będą z emisją drgań, hałasu, zanieczyszczeń powietrza. W czasie budowy emitowany będzie hałas przez maszyny budowlane. Przedłużona lub nadmierna

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	ekspozycja na hałas może prowadzić do zaburzeń snu, podniesienia ciśnienia krwi, powodować efekty psychofizyczne i sercowo – naczyniowe, które ograniczają wydajność i prowokują rozdrażnienie. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dochodzić do negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi poprzez emisję drgań i hałasu związaną z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływani te można zmniejszyć poprzez ograniczenie pracy urządzeń najbardziej uciążliwych w obszarach zabudowanych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza można osiągnąć przez jak największe skrócenie okresu składowania materiałów sypkich, które mogą ulegać pyleniu w wyniku erozji wietrznej, a także powodować znaczne ubytki składowanych na hałdach materiałów. Czynniki zwiększającymi ryzyko zdrowotne na etapie realizacji są również emisje zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenie powietrza będzie miało charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym do terenu budowy. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza będą spaliny (tlenki azotu, dwutlenek węgla, węglowodory) z silników maszyn budowlanych oraz środków transportu oraz pyły na skutek prowadzonych prac ziemnych oraz ruchu pojazdów. Najbardziej narażone będą osoby zamieszkające w sąsiedztwie inwestycji. Jednakże wszelkie uciążliwości będą krótkotrwałe, a ich skutki odwracalne. Oddziaływania te będą ściśle związane z przesuającym się frontem robót w pobliżu, którego będą największe. Przy standardowej organizacji etapu realizacji inwestycji nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków w postaci trwałego pogorszenia zdrowia ludzi lub utraty życia. W trakcie realizacji przedsięwzięcia bezpośrednie zagrożenia dla ludzi mogą być również spowodowane wypadkami budowlanymi - wskutek nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub w wyniku katastrofy budowlanej.
Środowisko przyrodnicze	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE	Realizacja inwestycji może wywierać krótkookresowy negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę. Faza budowy przedsięwzięć będzie odbywała się w terenie w znacznej części przekształconym antropogenicznie. W fazie tej może nastąpić m.in. likwidacja roślinności w miejscach wykonywania prac budowlanych, wycinka drzew i krzewów, płoszenie zwierząt. W zdecydowanej większości na terenach planowanych inwestycji występują gatunki częste i pospolite, typowe dla miejsc przekształconych antropogenicznie.

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
	MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	Na etapie realizacji inwestycji najsilniejsze oddziaływanie będą związane z hałasem generowanym przez ciężki sprzęt budowlany. Oddziaływanie to może prowadzić do okresowego przemieszczenia się np. ptaków poza tereny przedsięwzięcia. Uciążliwości te jednak będą okresowe – ograniczone do etapu budowy, krótkotrwałe i odwracalne.
Powstawanie odpadów	MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG GMINNYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG POWIATOWYCH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG WOJEWÓDZKICH, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA I REMONTY DRÓG KRAJOWYCH, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ, REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO-UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH, MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODOCIAGOWEJ, MODERNIZACJA, BUDOWA I ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ	Zamierzenia inwestycyjne planowane do realizacji w ramach przedmiotowego projektu dokumentu na etapie ich realizacji/budowy będą prowadzić do powstawania odpadów, co jest nieodzownym elementem wszystkich inwestycji budowlanych. Na etapie budowy poszczególnych inwestycji najpowszechniej powstającymi odpadami będą: materiały budowlane, gleba i ziemia z wykopów, opakowania po materiałach budowlanych i elementach budowlanych, odpady związane z obsługą techniczną placu budowy, odpady komunalne pochodzące z zaplecza socjalnego placu budowy. Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, wytwarzanie odpadów niezwiązane z eksploatacją instalacji (w tym m.in. wytwarzanie odpadów w wyniku prac budowlanych, remontowych, rozbiórki) nie wymaga uzyskania pozwolenia ani innej decyzji w zakresie gospodarki odpadami. Podmiot zewnętrzny odbierający powstające odpady powinien natomiast posiadać uregulowany stan formalno-prawny w zakresie gospodarki odpadami, tj. posiadać zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie (odzysk / unieszkodliwienie) odpadów.

Źródło: opracowanie własne

11.1 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów znajduje się obszar chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”. Obszar został powołany Rozporządzeniem nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. Województwa Kaliskiego z dnia 25 września 1995 r. Nr 15, poz. 95).

Zakazy ustanowione dla obszaru chronionego krajobrazu utraciły moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r Nr 3, poz. 21), jednak na podstawie art. 7 tej samej ustawy obszar chronionego krajobrazu stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, a następnie na podstawie art. 153 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, stąd rozpatrywany obszar wciąż funkcjonuje jako forma ochrony przyrody. W takim przypadku ocenę wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu należy odnieść do celu ochrony zawartego w art. 23 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 23 ust. 1. Ustawy o ochronie przyrody obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Opis wartości przyrodniczej obszaru chronionego krajobrazu przedstawia się następująco. Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska należą do najbardziej wartościowych najciekawszych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym obszarów w regionie. Są najwyższą częścią Wału Trzebnickiego a Kotlina Odolanowska jest malowniczym obniżeniem terenu, częściowo zalesionym, z rozległymi łąkami i licznymi stawami rybnymi. Wyznaczenie obszaru ma na celu zabezpieczenie go przed zniszczeniem bądź degradacją oraz uwzględnienie znaczenia jako terenu przydatnego do zaspokajania ważnych potrzeb społecznych w zakresie regeneracji przyrody.

Włączenie obszaru gminy Ostrzeszów do obszaru chronionego krajobrazu z jednej strony chroni środowisko naturalne i walory krajobrazowe na tym terenie, to z drugiej jednak strony, w pewien sposób ogranicza jej rozwój gospodarczy poprzez szereg ograniczeń, z których najistotniejszymi są:

- zakaz lokalizowania nowych obiektów i instalowania nowych urządzeń, inwestycji szkodliwych dla środowiska oraz inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska lub trwale naruszyć walory krajobrazowe, lokalizacji budownictwa lotniskowego, poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,

- umieszczania tablic reklamowych poza obszarami zabudowanymi,
- likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem powodziowym.

Formy ochrony na obszarze Miasta i Gminy Ostrzeszów uzupełniają pomniki przyrody. Na omawianym terenie za pomniki przyrody zostały uznane wyłącznie drzewa (pojedyncze okazy). Lokalizacje i wykaz pomników przyrody wskazuje rozdział 7.15.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) w stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztemowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- umieszczania tablic reklamowych.

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Baryczy – Północ”. Korytarz ten jest jednym z najważniejszych obszarów wodno-błotnych w kraju i mający kluczową rolę w zapewnieniu swobody ruchu dla zwierząt, umożliwiając im migrację, poszukiwanie pożywienia, zakładanie nowych

terenów lęgowych i unikanie skutków izolacji. Dzięki temu obszar ten przyczynia się do zachowania różnorodności biologicznej oraz równowagi ekosystemów.

Jednym z głównych celów „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” jest rozwój zasobów przyrodniczych poprzez realizację kierunku interwencji rozwój i utrzymanie terenów cennych przyrodniczo, a katalog przewidzianych do realizacji zadań obejmuje:

- USTANAWIANIE NOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY,
- ZALESIANIE NOWYCH TERENÓW,
- ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ,
- BIEŻĄCE UTRZYMANIE ORAZ TWORZENIE TERENÓW ZIELENI URZĄDZONEJ (W TYM: REWITALIZACJA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ W OSTRZESZOWIE),
- SZCZEGÓŁOWE PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ W SPRAWIE WYCINKI DRZEW I KRZEWÓW,
- PROWADZENIE NADZORU NAD GOSPODARKĄ LEŚNĄ W LASACH NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA

Przewidziano również działania edukacyjne takie jak PROWADZENIE AKCJI EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH, w tym np. obszary chronione wokół nas.

Obszar Miasta i Gminy Ostrzeszów położony jest poza zasięgiem europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 i nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmiot ochrony, integralność obszarów i spójność tych obszarów. Nie przewiduje się:

- pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 lub
- negatywnego wpływu na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000, lub
- pogorszenia integralności obszarów Natura 2000 lub ich powiązań z innymi obszarami.

Zadania inwestycyjne planowane w ramach POŚ realizowane będą głównie na obszarach zurbanizowanych lub w obrębie samych obiektów budowlanych (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą Miasta i Gminy Ostrzeszów). Z uwagi na ogólny sposób formułowania w projekcie Programu ustaleń dotyczących planowanych kierunków działań, bez wskazania ich zakresu i szczegółowej lokalizacji, w tym położenia względem cennych obiektów przyrodniczych, należy stwierdzić, iż w analizowanym dokumencie brak jest danych, które wskazywałyby, że realizacja jego ustaleń spowoduje znaczące oddziaływanie na obiekty chronione. Należy mieć także na względzie, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie przesądza o technologii stosowanej w trakcie realizacji inwestycji, a potem ich funkcjonowaniu, a także fakt, iż jak już wcześniej wspomniano działania inwestycyjne, stanowiące przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, będą musiały przechodzić odrębne postępowania dotyczące oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów form ochrony przyrody.

W ostateczności w sytuacji, gdy niemożliwe jest przeprowadzenie inwestycji w sposób minimalizujących negatywne oddziaływania na gatunki chronione, konieczne jest uzyskanie i przestrzeganie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt, roślin lub grzybów objętych ochroną.

W fazie realizacji planowanych zadań wyznaczonych w projekcie możliwa jest także wycinka drzew i krzewów. Wymagają one szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesów inwestycyjnych, w związku z czym na etapie realizacji inwestycji nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowanymi przedsięwzięciami doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczania gleby. Należy zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby:

- zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD),
- zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu,
- zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew).

W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich.

Inwestor zobowiązany jest także do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54):

- w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych,
- przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji,
- jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą,
- właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę szczegółowo określa zakres obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 3,
- wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W przypadku planowanych prac prowadzonych w pobliżu drzew i krzewów, a także prac związanych z wycinką zadrzewień należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, z uwagi, iż stanowić mogą potencjalne siedlisko chronionych gatunków. Na etapie realizacji ustaleń projektu Programu należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej roślin i określonych w ustawie o ochronie przyrody. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.

11.2 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH CZĘŚCI WÓD

Jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych Miasta i Gminy Ostrzeszów przedstawiono w rozdziałach 7.5 i 7.6. Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy jest generalnie zła (ogólna ocena, stan chemiczny).

Przyczyny słabej jakości wód powierzchniowych są ogólnokrajowe i są to przede wszystkim:

- brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków na wskazanym terenie,
- całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich rozszczelnienie w budynkach mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne, w miejscowościach posiadających sieć wodociągową,
- przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki,
- niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy, odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych do ziemi lub do wód powierzchniowych i infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych (doty chłonne lub odprowadzanie powierzchniowe),
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nieurządzonych „dzikie wysypiska” (infiltracja odcieków),
- przymywanie obornika lub kiszzonek bezpośrednio na powierzchni ziemi,
- spływ ścieków nieoczyszczonych zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb lub odprowadzenie do rowów melioracyjnych,
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej przez zarządy dróg do zwalczania zimowej śliskości jezdni.

Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów zawarta w tabeli 18 potwierdza przytoczone dane – wszystkie JCWP są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych zaplanowanych w ramach II aktualizacji PGW.

Jakość wód podziemnych jest lepsza. JCWPd nr 80 i 81 nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Nadrzędnym celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.

Zapisy Programu dotyczące ochrony zasobów wodnych w efekcie długofalowym nie będą powodowały negatywnych oddziaływań na środowisko, a także są zgodne z wymogami określonymi w ustawie Prawo wodne. Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w programie nie spowodują znaczącego oddziaływania na jednolite części wód. Wręcz przeciwnie, stwierdza się że realizacja ustaleń projektu przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie

gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (aktualnie jest to Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry). Jest to druga aktualizacja Planów gospodarowania wodami (IIaPGW).

Jak napisano wcześniej, na etapie realizacji inwestycji może teoretycznie nastąpić do negatywnych zmian. W następstwie prac budowlanych nastąpić może ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe.

Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno - gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

W odniesieniu do zadań związanych z gospodarką wodami proponuje się następujące działania minimalizujące negatywne oddziaływania w zakresie występowania siedlisk chronionych:

- należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania oraz przypadkowego płoszenia i niepokożenia określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody,
- przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków,
- w razie stwierdzenia ich występowania termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu.

W części diagnostycznej Programu odniesiono się również do konieczności ochrony ujęć wody zlokalizowanych na obszarze gminy, uwzględniając wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej oraz pośredniej. W kontekście planowanych przedsięwzięć należy wskazać, iż tereny te są pod szczególną ochroną – istotną np. z punktu widzenia zaopatrzenia mieszkańców w wodę, dlatego wszelkie działania inwestycyjne toczyć się będą poza ich granicami i nie będą oddziaływać na te obszary. Bez względu na zgodność Art. 127 Ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2023 poz. 1478) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody, a zgodnie z Art. 128 w/w ustawy należy:

- odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarować teren zielenią,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,

- ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Dodatkowo, teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Na terenach ochrony pośredniej nie przewiduje się realizacji robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia wymienionych w Art. 130 Ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2023 poz. 1478), czyli w np.:

- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- rolniczego wykorzystania ścieków,
- przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych,
- stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin,
- budowy nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk,
- wykonywania urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych,
- lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt,
- lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu,
- lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych,
- mycia pojazdów mechanicznych,
- urządzania parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,
- lokalizowania nowych ujęć wody,
- wydobywanie kopalin,
- wykonywania odwodnień budowlanych lub górniczych,
- wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,
- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W projekcie Programu przewidziano również realizację zadania „DOTACJE NA WYKONANIE PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW”. Przewiduje się, że realizacja tego zadania nie będzie mieć negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe, podziemne czy gleby, a także Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303, w obrębie którego znajduje się gmina. Przede wszystkim lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków odbywać się będzie na terenach, na których nie ma możliwości technicznych i ekonomicznych przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Projekt Programu zakłada „MODERNIZACJĘ, BUDOWĘ I ROZBUDOWĘ SIECI KANALIZACYJNEJ” również poprzez przyłączanie nowych odbiorców i jest to nadrzędny sposób rozwiązywania problemów w zakresie sanitacji obszarów wiejskich i miejskich gminy. Są jednak obszary w gminie (np. słabo zaludnione), dla których w najbliższych latach, a być może w ogóle, nie przewiduje się budowy sieci, z uwagi na uwarunkowania ekonomiczno-techniczne, dlatego też w ramach wsparcia mieszkańców poprzez udzielanie dotacji na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków przewiduje się ich skrupulatny monitoring i ewidencję w fazie eksploatacji. Projekt Programu przewiduje „KONTROLĘ ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW”. Zadanie to będzie miało funkcję ochronną przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, podziemnych czy gleb.

Realizacja działań określonych w harmonogramie POŚ nie wpłynie na pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nie pogorszy poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorficznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadającym warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu.

W następnej tabeli przedstawiono analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu gminy Ostrzeszów.

Tabela 18. Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu gminy Ostrzeszów

Nazwa JCWP/JCWPd	Kod JCWP/JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Wyznaczony do osiągnięcia cel środowiskowy
RW60001618423	Niesób do Dopływu z Krążkowych	zagrożona	Stan/potencjał ekologiczny - dobry potencjał ekologiczny Stan chemiczny – stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010184349	Zaleski Rów	zagrożona	Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D Stan chemiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010141699	Złotnica	zagrożona	Stan/potencjał ekologiczny – dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych Stan chemiczny – stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60001014119	Barycz do Dąbrówki	zagrożona	Stan/potencjał ekologiczny – dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych Stan chemiczny – dobry stan chemiczny
RW600011184359	Prosna od Strugi Brzeźnicy do Strugi Kraszewickiej	zagrożona	Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany

Nazwa JCWP/JCWPd	Kod JCWP/JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Wyznaczony do osiągnięcia cel środowiskowy
			wskaźnik diadromiczny D Stan chemiczny – stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000101843545	Młynówka	zagrożona	Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D Stan chemiczny – stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
nr 81	GW600081	niezagrożona	Stan chemiczny – dobry stan chemiczny, Stan ilościowy – dobry stan ilościowy
nr 80	GW600080	niezagrożona	Stan chemiczny – dobry stan chemiczny, Stan ilościowy – dobry stan ilościowy

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

11.3 ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwójaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

W ramach „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” realizowane będą różne zadania, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost pochłaniania gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powódzie, podtopienia oraz susze. Do zadań takich zaliczają się m.in.:

1. ZWIĘKSZANIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (w tym poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie)
2. KSZTAŁTOWANIE ZASAD KORZYSTANIA Z OKREŚLONYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO,
3. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA ENERGOOSZCZĘDNE,
4. ORGANIZACJA, ROZWÓJ I MODERNIZACJA TRANSPORTU ZBIOROWEGO,
5. OGRANICZANIE NISKIEJ EMISJI Z BUDYNKÓW MIESZKALNYCH - DOTACJE NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA, TERMOMODERNIZACJĘ (w tym realizacja programu „Czyste Powietrze”),
6. PRZYŁĄCZANIE INSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII DO SIECI,
7. REALIZACJA PROGRAMU „MOJA WODA”,
8. BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W ROGASZYCACH,
9. BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA DESZCZÓWKĘ NA TERENIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZKLARCE PRZYGODZICKIEJ,
10. ZALESIANIE NOWYCH TERENÓW,
11. PROWADZENIE AKCJI EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH (PRZYKŁADY: TRANSPORT NISKOEMISYJNY, OZE, SIEĆ 5G, SKUTKI ZMIAN KLIMATYCZNYCH, OSZCZĘDZANIE WODY, ZWIĘKSZANIE RETENCJI WODNEJ W GOSPODARSTWIE, PRAWIDŁOWE POSTĘPOWANIE ZE ŚCIEKAMI, OBSZARY CHRONIONE WOKÓŁ NAS, NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA).

Pozostałe zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu nie będą wywierać znaczącego oddziaływania na klimat (w tym na warunki termiczne, anemometryczne i wilgotnościowe).

11.4 IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA

Do 30 września 2022 r. przy ul. Ceglarskiej 1 w Ostrzeszowie funkcjonowało składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Zgodnie z decyzją marszałka województwa wielkopolskiego zostało ono zrekultywowane i obecnie znajduje się w fazie poeksploatacyjnej. Nadzór nad składowiskiem, w tym monitoring prowadzony jest przez firmę EKO-REGION Sp. z o. o. na podstawie:

- decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ostrzeszowie(decyzja Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 03.11.2020 r., znak: DSR-II-2-7241.8.2020),
- decyzji o wyrażeniu zgody na zamknięcie składowiska odpadów (decyzja Marszałka Województwa Wielkopolskiego z dnia 03.11.2020 r., znak: DSR-II 2.7241.1.2.2020, zmieniona decyzją z dnia 08.11.2021 r., znak: DSK-IV.7241.1.22.2021),
- pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków do kanalizacji innego podmiotu (decyzja Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu PGW z dnia 29.07.2022 r., znak: WR.RUZ.4210.111.2022.ER).

Dla byłego składowiska odpadów zakłada się w latach 2023-2026 realizację nadzoru nad składowiskiem odpadów przy ul. Ceglarskiej w Ostrzeszowie w fazie poeksploatacyjnej.

W odniesieniu do ograniczenia możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów ramach celu środowiskowego „ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI” dla obszaru zaproponowano kierunek interwencji polegający na zapewnieniu właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów poprzez:

1. ZORGANIZOWANIE PRAWIDŁOWEGO ODBIORU I ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ PROWADZENIE GMINNEGO PUNKTU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH
2. USUWANIE I UNIESZKODLIWIANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST,
3. USUWANIE ODPADÓW POWSTAJĄCYCH W ROLNICTWIE.

11.5 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIENSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr prowadzi Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W rejestrze historycznych zanieczyszczeń

powierzchni ziemi nie figurują nieruchomości położone na terenie gminy Ostrzeszów. W rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku również nie ma nieruchomości zlokalizowanych na obszarze gminy Ostrzeszów.

Należy jednak wskazać, że zgodnie z obowiązującym prawem, władający powierzchnią ziemi (tj. właściciel nieruchomości lub podmiot ujawniony jako władający w ewidencji gruntów i budynków), w przypadku stwierdzenia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na swoim terenie, na podstawie art. 101e, ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, zobowiązany jest do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, a następnie na podstawie art. 101h, ust. 1 ustawy poś do przeprowadzenia na ww. terenie remediacji – usunięcia lub zmniejszenia ilości substancji stwarzających ryzyko, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Projekt planu remediacji władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca uzgadnia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

12 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W poprzednim rozdziałach zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu, podczas realizacji których mogą pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim: termomodernizacje budynków, inwestycje w zakresie infrastruktury (drogi, wodociągi, kanalizacja, sieć elektroenergetyczna, sieć gazowa) jak również działania z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie wykonawczym, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te w zdecydowanej większości, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znacznosci poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy

Ostrzeszów na lata 2023-2026” ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowlanych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,
- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach,
- odpady będą przechowywane w sposób uniemożliwiający przedostawanie się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych, jak również rozwiewania na tereny przyległe,
- odpady niebezpieczne będą przechowywane w szczelnych pojemnikach bądź workach odpornych na działanie substancji niebezpiecznych zawartych w odpadzie; miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych będzie utwardzone i zadaszone, co pozwoli na zabezpieczenie środowiska wodno-gruntowego przed ewentualnym przedostaniem się substancji niebezpiecznej,
- odpady będą przekazywane odpowiednim firmom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów; większość odpadów pochodząca z budowy będzie nadawać się do odzysku, w związku z czym preferowani będą odbiorcy odpadów zapewniający właśnie takie zagospodarowanie,
- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów występujących na terenie planowanej inwestycji,
- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,

- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,
- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego - pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 19. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
PRACE W OBRĘBIE BUDYNKÓW (TERMOMODERNIZACJA, MONTAŻ INSTALACJI OZE, DEMONTAŻ AZBESTOWYCH POKRYĆ DACHOWYCH)	Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apus apus</i> , puszczyk <i>Falco tinnunculus</i> , mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , wróbel <i>Passer domesticus</i> czy nietoperze. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
MODERNIZACJA I BIEŻĄCE UTRZYMANIE MELIORACJI	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębianiem prowadzą do trwałej zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji.
REALIZACJA PRAC KONSERWACYJNO- UTRZYMANIOWYCH URZĄDZEŃ I BUDOWLI WODNYCH	Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstąpienie od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.

BUDOWA, MODERNIZACJA, PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY LINIOWEJ	W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk). W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed: – uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, – fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, – przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, – mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu,, – zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, – mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie: → ochrony gleb, → oszczędnie gospodarować terenem, → ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, → zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, → sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, → w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, → należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, → po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. → Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, → zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie,
---	---

	→ zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), → powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. → Ochrony powietrza atmosferycznego: → w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, → w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, → materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w opony ograniczające pylenie, → wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. → Ochrony klimatu akustycznego: → wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, → stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska
ZALESIANIE NOWYCH TERENÓW	→ Każde zalesienie terenu porolnego otwartego wymaga przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania przyrodniczego, to znaczy wykonania inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej tego terenu i jego bezpośredniego otoczenia. → Zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia. Powinno się w tym procesie starać o pozostawienie oczek wodnych i bagienek oraz wykorzystywać wszelkie zróżnicowania mikrosiedliskowe w celu urozmaicenia składu gatunkowego zakładanych upraw leśnych. → Należy tworzyć wzdłuż granic: pole uprawne – las lub łąka – las ekotony, charakteryzujące się swoistym składem gatunkowym roślin, złożonym głównie z drzew sadzonych w rozluźnionej więźbie (odległości) oraz krzewów. W wyniku czego przejście między różnymi ekosystemami odbywać się będzie w sposób płynny. → Od rozpoznania siedliskowego, od planu zalesień i inwencji gospodarza zależy, czy zalesienia będą elementem stabilizującym krajobraz, chroniącym glebę i inne zasoby ochrony przyrody, czy staną się głównym instrumentem ochrony i wzbogacania różnorodności biologicznej, → Planowana roślinność powinna uwzględniać gatunki rodzimej flory. Wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie gatunków obcych, co do zasady jest zakazane, gdyż mogą zagrażać rodzimej bioróżnorodności. W odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.
REKULTYWACJA OBSZARÓW POEKSPLOATACYJNYCH ORAZ PROWADZENIE MONITORINGU POEKSPLOATACYJNEGO	Przed przystąpieniem do rekultywacji terenu wyrobiska należy przeprowadzić kontrolę obecności gatunków chronionych zwierząt i roślin. W przypadku stwierdzenia gatunków chronionych, jeżeli nie będzie to zagrażało zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, miejsca takie winno się pozostawić bez prowadzenia rekultywacji. Jeżeli jednak realizacja rekultywacji terenu jest konieczna, prace winny być prowadzone w sposób niepowodujący łamania zakazów obowiązujących względem gatunków chronionych. Jeżeli nie będzie to

	możliwe, przed przystąpieniem do prac należy uzyskać zezwolenie na realizację czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych, wydawane na podstawie art. 56 Ustawy o ochronie przyrody.
--	--

Źródło: opracowanie własne

13 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie gminy, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w POŚ cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy).

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w Programie to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej Prognozy był stopień ogólności zapisów analizowanego Programu. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

Wśród wielu możliwych źródeł finansowania inwestycji, jednostki samorządowe, każdorazowo i indywidualnie powinny dopasowywać system możliwości finansowania, do danej inwestycji i przedsięwzięcia.

14 SPIS TABEL

Tabela 1.	Analiza zgodności celów „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026” z dokumentami nadrzędnymi	14
Tabela 2.	Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ	32
Tabela 3.	Wskaźniki realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2023-2026”	35
Tabela 4.	Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5}) – strefa wielkopolska	40
Tabela 5.	Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa wielkopolska	43
Tabela 6.	Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych	48
Tabela 7.	Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu zagregowana do obszaru gminy Ostrzeszów oraz na podstawie informacji zawartych w II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aPGW)	52
Tabela 8.	Monitoring JCWPd nr 80 i 81 w 2022 roku na terenie powiatu ostrzeszowskiego	54
Tabela 9.	Charakterystyka złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy Ostrzeszów	62
Tabela 10.	Zestawienie wyników badań gleb z lat 2021-2022 – obszar gminy Ostrzeszów	64
Tabela 11.	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2021-2026	66
Tabela 12.	Poziom składowania w wysokości minimalnej dla lat 2025-2029	67
Tabela 13.	Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ostrzeszów	71
Tabela 14.	Powierzchnia lasów w gminie Ostrzeszów	74
Tabela 15.	Struktura własnościowa lasów (stan na dzień 31.12.2022 r.)	74
Tabela 16.	Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska	85
Tabela 17.	Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury liniowej oraz obiektów budowlanych)	90
Tabela 18.	Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu gminy Ostrzeszów	102
Tabela 19.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych	108

15 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1	Położenie Miasta i Gminy Ostrzeszów na tle województwa i sąsiednich gmin	39
Rysunek 2	Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM ₁₀ określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie wielkopolskim w latach 2021-2022	42
Rysunek 3	Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie wielkopolskim 2021-2022	43

<i>Rysunek 4</i>	<i>Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego AOT40 ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin w województwie wielkopolskim w latach 2021-2022.....</i>	<i>44</i>
<i>Rysunek 5</i>	<i>Stan/potencjał ekologiczny JCWP na podstawie danych z lat 2016-2021</i>	<i>50</i>
<i>Rysunek 6</i>	<i>Stan chemiczny JCWP na podstawie danych z lat 2016-2021</i>	<i>50</i>
<i>Rysunek 7</i>	<i>Ocena stanu JCWP na podstawie danych z lat 2016-2021</i>	<i>51</i>
<i>Rysunek 8</i>	<i>JCWPD na obszarze gminy Ostrzeszów.....</i>	<i>54</i>
<i>Rysunek 9</i>	<i>Łączne zagrożenie suszą.....</i>	<i>56</i>
<i>Rysunek 10</i>	<i>Zagrożenie suszą rolniczą.....</i>	<i>57</i>
<i>Rysunek 11</i>	<i>Zagrożenie suszą hydrologiczną</i>	<i>57</i>
<i>Rysunek 12</i>	<i>Zagrożenie suszą hydrogeologiczną</i>	<i>58</i>
<i>Rysunek 13</i>	<i>Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody zlokalizowane w gminie Ostrzeszów</i>	<i>60</i>
<i>Rysunek 14</i>	<i>Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin.....</i>	<i>62</i>
<i>Rysunek 15</i>	<i>Lokalizacja wyrobisk eksploatowanych bez koncesji na terenie gminy</i>	<i>63</i>
<i>Rysunek 16</i>	<i>Lokalizacja obszaru chronionego krajobrazu – Wzgórza Ostrzeszowskie.....</i>	<i>70</i>
<i>Rysunek 17</i>	<i>Lokalizacja pomników przyrody</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 18</i>	<i>Korytarz ekologiczny „Dolina Baryczy – Północ” przebiegający przez obszar gminy</i>	<i>73</i>
<i>Rysunek 19</i>	<i>Rozmieszczenie lasów na obszarze gminy.....</i>	<i>74</i>